

Історія Мостищанської ЗОШ І-ІІ ст..

В ній плекаєсь рідне
В ній надія на обнову,
В неї виллєсь наче море ,
Струя світла у простори
І огріє хлопські тини,
І проміння в хату кине ,
І розжене тьми довкола
Українська рідна школа

Костянтина Малицька.

Становлення незалежної Української держави неможливе без пробудження національної свідомості нашого народу ,насамперед молоді. У зв'язку з цим однією з найважливіших проблем є відродження національної самобутності школи, покликаної форматувати високий інтелект нації, її соціальний і культурний генофонд. Підвищення національної свідомості молоді через систему освіти- гарант майбутнього українського народу. Ось чому в умовах державного та духовного відродження України пріоритетна роль належить розвитку національної системи освіти виховання , що має забезпечити вихід Української держави на світовий рівень. Сьогодні йде пошук не лише шляхів оновлення освіти , а й принципово нових перспектив і можливостей – аж до школи нової генерації- української національної школи. В аналізі минулого чільне місце посідає питання освіти й шкільництва,адже “хто має школу, той має народ” ,нація,що належним чином дбала про розвиток освіти та духовності ,ні за яких обставин не втрачала назавжди своєї незалежності. Більше того, змушена бути під тим чи іншим поневолювачами, вона ростила і плекала власну політичну еліту, будителів національної свідомості-своє майбутнє. Визначальним чинником національного виховання є успадкування молодим поколінням багатства культури народу, його традицій. Вирішальну роль можуть відіграти національна система освіти яка, власне сформувані інтелект нації, забезпечити її всебічний розвиток, наблизити до висот цивілізації. В сучасних умовах поступ української національної системи освіти та виховання мають стати визначальним у процесі державотворення. З цією метою подаються окремі фрагменти з життя Мостищанської школи на тлі

шкільництва Галичини. Хай знають нащадки історію своєї рідної школи, примножують її славу. При першому поділі Польщі 1722 року Марія Терезія на тій підставі, що Габсбурги були угорськими королями, заявила свої права на землі колишньої Галицько-Волинської держави. Галичина перейшла під австрійську владу, а культурно й економічно відстала країна. Все господарське життя було в руках шляхти, дідичів, сільське господарство стояло низько, селян гнітила панщина. Австрійські володарі – Марія Терезія та імператор Йосиф 2 у власних державних інтересах намагалися поліпшити культурний і матеріальний стан українського населення в Галичині. В 1783 році кріпацтво замінено на панщину, вкорочено волю панів. Пропагандовано нові методи в хліборобстві, розводилося нові господарські рослини: конюшина, ріпак, плантації тютюну і цикорію. Насаджували німецькі колонії, що мали дати зразки поступового господарства. Йосиф 2 провів соціальні реформи, щоб оздоровити суспільні низи, скасував особисте підданство селян і дозволив їм піти до шкіл і ремесел, які до цього ледве животіли, дав новий устрій містам, регулював торгівлю.

Багато зроблено для піднесення гігієни: засновано нові шпитали, збільшено число лікарів, впорядковано цвинтарі. Нова система освіти з німецькими середніми школами й університетом у Львові /1784/, мала підняти культурний рівень господарства. Але ці реформи зустріли багато труднощів і їх наслідки проявилися у пізніший час. В часи приєднання Галичини до Австрії шкільництво і освіта стояли на низькому рівні. З українських нижчих шкіл, крім школи при Ставропігійському братстві, були тільки де-не-де так звані “ дяківки”, де українська молодь училась читати і писати. З середніх шкіл в українських руках були лише дві василіанські школи. Перехід Під владу Австрії і зв'язок із Віднем мали сприятливі наслідки для шкільництва Галичини. Школи досить широко модернізовано і розбудовано, методи навчання удосконалено і також модернізовано а це давало корисні наслідки, незважаючи на деяку германізацію освіти. Далеким і небезпечним противником української школи були польські кола, що намагалися полонізувати українців через школи. Боротьба за українські школи, проти полонізації триватиме протягом усього 19 століття й перших десятиліть 20 століття. В 1777 році з наказу Марії Терезії в Галичині, як скрізь в Австрії проведено шкільну реформу й встановлено три ряди народних шкіл: нормальну у Львові / з курсом для освіти вчителів /, головну – з трьома – чотирма вчителями у кожній окрузі, по більших містах або монастирях, тривільну - по менших містах і по селах. Нагляд належав крайовій шкільній комісії, по повітах наглядачами шкіл були декани, над тривільними – місцеві священики. Мова навчання була німецька. Одночасно львівський єпископ Петро Білянський наказав духівництву, щоб священики самі або через дяків учили дітей грамоти. Мова перших українських підручників для цих шкіл /“Читанка”1788р., “Буквар”1790р./ Була словеноруська. Більшу користь мали реформи Йосифа 2, що із скасованих монастирських маєтків утворив шкільний фонд і наказав засновувати й утримувати народні школи /1781р/ скрізь, де були 20-100 дітей, зобов'язаних ходити до школи. Відповідно до декрету 1781 року по містах і містечках виникали 1-4 класні головні і тривіальні школи

німецького й одночасно з наказу єпископа Петра Білянського по містах – парафіяльні шкільки. Число українських парафіяльних шкіл зростало. Українська мова /1787/ стала крайовою. Але наприкінці 18 століття і на початку 19 століття під польським впливом українське шкільництво обмежено. В 1792 році на українську мову визначено тільки дві години на тиждень, заборонено греко-католицькому духовництву вчити в народних школах релігії й українська молодь змушена ходити на відправи до римо-католицького костела. Нагляд над школами проводили римо-католицькі консисторії і священники. В 1812 році скасовано шкільний примус, який заведено за Йосифа 2. Щоправда 1812 році видано декрет про те, що навчання сільської молоді має відбуватися її рідною мовою, але нагляд над школами залишався й надалі в руках римо-католицького духовництва, яке намагалося не допустити української мови до школи. До 1817 року в Галичині не було ні однієї української школи. Проте завдяки діяльності єпископів М.Левицького, І.Снігурського та каноніка І.Могильницького цісарські власті змушені були видати 25 квітня 1818 року постанову про те, щоб дітей греко-католицького обряду навчати релігії українською мовою, а польську як предмет; у громадах із змішаним населенням мова навчання – польська, крім релігії, а українська - як предмет, нагляд над українськими школами належить українському духовенству, над польськими – римо католицькому; де є діти обох обрядів, нагляд над школою належить духовенству того обряду, до якого належить більшість учнів у школі. Але фактично нагляд над головними і тривіальними школами залишався за римо – католицькою консисторією, а греко-католицьким консисторіям підпорядковувались тільки церковні /дяківські/ школи. У 1821 році в Галичині на 2629 парафій було 1226 шкіл, з них 834 церковних, до школи ходило 11% дітей шкільного віку, учителів-1255 (1-на 32 учні). У 1843 році кількість шкіл зросла до 2132: 81-німецька, 921- українська і то церковних, 190 польських, 1-вірменська, 938- мішаних із мовою навчання українською, польською,німецькою, з них 50 тривіальні під наглядом греко-католицької консисторії. Стан парафіяльних (церковних) шкіл був дуже низький: діяли вони переважно взимку, а вчили в них без відповідної підготовки,звичайно, дяки. Не краще становище було і в Мостище 1848 рік приніс для школи сприятливі умови. Попри впорядковані тривіальні і парафіяльні школи введено невпорядковані так звані “школи з конечности і школи з догідности”, але німецька мова й далі залишається мовою викладання, а українська вивчається як предмет. Але повна націоналізація школи не була здійснена, бо вдобу реакції А. Баха в шкільництві запанувала германізація. Нові умови для українського шкільництва в Галичині постали у 60 роках зв'язку з відновленням у 1861 році Конституції в Австрії, новим устроєм держави, зокрема автономією Галичини та австропольською угодою 1867 році і передачею влади в Галичині в польські руки. Тому утиски українського шкільництва були предметом безнастанних скарг на сеймові та парламентарній арені. Не кращим було становище громади нашого села. У 1850 році в селі налічувалося 144 двори, а у 1864 році в селі Мостище Калуського шкільного округу була народна школа, вчителем був Колюбінський Трофим, до школи ходило 54 дітей. Це дуже мало коли

враховувати тодішні багатодітні сім'ї. У 1895 році, як свідчать архівні документи, в селі мостище Калуського повіту була однокласна школа. Кількість дітей не дано. Проте мостищани потягнулись до знань, прагнули дати освіту своїм дітям, опановували грамоту самі, цікавилися літературним життям. Цікаві приклади наведу. У нашому селі знайдено рукопис драми анонімічного автора "Слово про збурення пекла" - культурної пам'ятки першої чи другої половини 17 століття. Іван Франко датує її першою половиною 17 століття і відзначає, що "п'єса ця замітна своєю мовою і своїм віршованим розміром, подібним до розміру козацьких дум, оригінальністю теми вона відрізняється від усіх відомих нам західноєвропейських, а втім числі і польських пасійних драм". Відлунання її сюжету в Галичині і на лівобережжі засвідчує – драма мусила бути часто переписувана і перероблювана. Прислухаймося до слів Каменяра знову" Літом 1894 року мені пощастило віднайти отсю драму, з якої в значній мірі(крім вступної сцени з люцифером і Юдою) черпала східноукраїнська вірша. Від молодого тоді слухача духовної семінарії, а пізніше визначного збирача етнографічних матеріалів д. Осипа Роздольського я одержав невеличкий рукописний зошитець, писаний сучасною рукою Томи Кишка, селянина з Мостищ, Калуського повіту. Він передав сей зошитець одному питомцеві, що знався з Роздольським, але не сказав нічого про те, де й звідки переписав поміщені в ньому тексти. Я перечитав той зошитець і зацікавився ним дуже, бо вже від першої сторінки побачив, що тексти, переписані Томою Кишком, не власного складання, а важні пам'ятки нашого старшого письменства. Текст Т.Кишка опублікований в "Киевской старине 1896 році" - йдеться про текст " Слово обуренню пекла", записаний хліборобом Фомою Кишком із Мостищ Калуського повіту і опубліковані І.Франком у статті "Южноруская пасхальная драма" ("Киевская старина "Ю 1896, т.53, кн.7, стор. 387-402). Навчання стало в принципі обов'язковим і тривало 6 років. Школи ділились на народні, середні, учительські семінарії, професійні і вищі. Ділились вони на сільські, містечкові й міські, між цими категоріями були деякі відмінності у програмі навчання. Школи були 1-,2-,3-,4-,5-,6-,7-, класні, залежно від кількості учнів. Вищі класи найвище організованих народних шкіл по українських селах, так що там були майже виключно 1- і 2 класні. В усіх українських школах навчали 3 2 класу польської мови, а від 3 класних починаючи - німецької. Українське населення було забезпечено, як бачимо, найнижчим типом шкіл, мало ледве кілька 4 класних, ні однією вищою. Учителями були в основному українці. В міру зростання загальної національності свідомості зростала й кількість та якість українського вчительства яке вносило в народні школи український зміст. Хоча навчання було загальнообов'язковим, шкіл не вистачало особливо в горах. В останні роки перед Першою світовою війною в Галичині було близько 3560 народних шкіл, з них 2510 українських, тобто 71%. До народних шкіл ходило 670000 дітей, в тому числі до українських близько 440000. На 100 дітей українських шкіл ходило також польські та єврейські діти. Мостищани розуміли, яке значення має освіта для людини, тому дбали про те, щоб діти відвідували школу і мали необхідні умови для навчання. Оскільки старе приміщення школи було занадто малим, вирішили на громадській раді збудувати

школу. Кожен господар вніс свою у будівництво, а д. Гнат Февдосин виділив під забудову ділянку своєї землі безкоштовно. У 1902 році силами громади школа збудована. Проект будівлі типовий для того часу. Приміщення цегляне, з двома ганками, де були входи для сім'ї директора і окремо для вчителів. А взагалі, виходів із приміщення було 4. Дах перекритий черепицею. А вже за радянських часів перекритий шифером. До 1939 року українське шкільництво вело вперту боротьбу за своє існування, а також проти полонізації. Народні школи в переважній більшості належали до шкіл нижчого ступеня: 1ступеня з 1-2 вчителями, 2ступеня з 3-4 вчителями, 3 ступеня з 5 і більше вчителями. У 1937-387 навчальному році в Галичині було всього 4498 шкіл, з них 1-ступеня-3354, 2-ступеня 971, 3 ступеня-260. Що стосується нас у У "Шематизмі греко-католицького духовенства Львівської єпархії" знаходимо "1906." Школа 2кл. ,яз .викл. руській .д.о.гр.243 "У 1910 році в с. Мостище була 2 класна українська школа. У 1930 році в с. Мостище діяла школа 2 ступеня ,3 класна , де працювало троє вчителів які навчали дітей трьох груп. До 1 групи входили діти 1-2класу,до 2групи- 3-4класу, до 3 – 5,6,7 класу. 1931 рік "Школа 3 кл., укр.,діт.грек.202, лат 6, жид.2"1933 рік "Школа 3 кл., укр.,діт.грек.202, лат 6, жид.2" Вчилися діти мостищан і в Калуській гімназії, яка була відкрита 1838 року. Серед них Василь Сенник, Михайло Сенник, Микола Паньків, Микола Сухий, Степан Яковина, Михайло Мельник, та інші. Відвідували також професійні школи за німців – у торговельній школі набувала знання Ганна Мостова, Марія Яковина, Микола Паньків, Ганна Чоловська. Кравецьку справу опановували Магда Суха, Ганна Сорохтей, Ганна Бабій.

Рятуючи населення від безграмотності , темряви ,наступу москвофільства , полонізації, молодь віддавала себе служінню ідеї визволення України , готувала себе до боротьби за свою волю.

Не стояли осторонь і священники : Лукаковський , Коник ,Оришкевич . Вони згертували молодь в організацію «Готовсь» , яка пізніше була переіменована в «КУМ». Працювала футбольна команда, готувались вистави , концерти ,приводились у затоці так звані «фести» - виступи художньої самодіяльності . Одну з вистав організував соратник Степана Бандери , уродженець нашого села , Микола Климишин . Вистава називалась «Мачуха» , як згадує Михайло Бабій (з Греблі). В ній ролі виконували самодіяльні актори : Григорій Кашцій , Марія Яковина (Ковалева), Настя Яковина . Залишалась у пам'яті пана Михайлаі прем'єри вистави «Наймичка» ,яку готував Микола Чоловський . Майстерно виконували ролі : Ганна пастернак (Дем'янова) виступила у ролі матері , в ролі наймички –Марія Гриців (Покоївка) , в ролі батька – Василь Яковина .Гостюючи одного разу в Новиці д. Бабій бачив виставу , в який виконував роль (і то майстерно) Степан Бандера , який часто бував у нашому селі у свого товариша , сина священника Ярослава Оришкевича який створив організацію «Луг» і першу футбольну команду. За політичну діяльність юний Оришкевич перебував в ув'язненні у Березі Картузькій .

Як згадує Марія Гриців –Яковина : « Степан Бандера був дуже привітною ,широю і напрочуд лагідною людиною. Для кожного знаходив щире слово. Коли я приносив йому сніданок , то він обов'язково приноси в посуд на підносі сам . мені було ніяково і я казала ,що могла би зробити сама . А він відповідав : «я теж можу це зробити сам ». Цікавиться життя нашого села , діяльністю «Просвіти» вело надзвичайно плідну роботу: працювали два аматорські драматичні гуртки-горішній і долішній (керівники Микола Чоловський і Василь Сенник), бібліотека, де було багато українських часописів. Два з них передплачував майбутній міністр здоров'я ЗУНРу , уродженець міста Калуша д. Куровець. При читальні діяли гуртки: « Сільський господар, яким керував досвідчений господар Павло Луців , «Рідна школа»- керівник Василь Сенник .Молодь посилали на різноманітні курси. Іван Пукіш, Михайло Яців, Степан Луців закінчили агрономічні курси: Повернувшись додому, вони поширили агрономічні знання серед односельців, вчили господарювати своїх ровесників. Насіння льону,моркви,буряків надсилалось зі Львова. В архіві зберігається текст подяки керівників нашої «Просвіти» Головному відділові за прислане насіння. Наші випускники не стояли осторонь бурхливого громадського життя. В селі діяла міцна організація «Союзу Українок», яка була створена з допомогою вчительки із Довпотова Уляни Ганащук, що була закріплена як уповноважена від району і допомагала в організації роботи. Головою «Союзу Українок» було обрано Гринів Марію Ільківну, заступником – Луців Розалію Максимівну. Пізніше очолювала організацію дружина директора школи – п. Наталії Леочко, їй допомагала дружина отця Гната Гунькевича п. Марчак. Найактивнішими в « Союзу Українок» були: Магда Яковина, Параска Островська, Магда Бабій, Марія Пукіш, Марія Андрусів, Ганна і Анастасія Луців, Марія Пукіш, Ганна Бабій, Марія Яковина, Ганна Яковина, Ганна Луців. За словами Марії Пукіш – Бабій саме вони приймали участь у святі в Калуші, яке проводилося 8 серпня. Жіноче свято обжинок. Вони співали пісні виконували вправи із серпами коли поверталися додому, була злива, всі обмокли до нитки, але були задоволені, відчували великий душевне піднесення. Життя вирувало. Нашим сучасним молодим людям варто повчитись у своїх попередників. Працювали у поті чола і знаходили час для книг,розваг, культурного життя і відпочинку. Активно діяли організації «Готовсь» (орг..о. Коник), «КУМ» (орг. о. Лучаковський) і вже згадана вище організація «Луг» і футбольна команда, якими опікувався син священика Оришкевича Ярослав. Хлопці Іван Пукіш, Федір Пукіш, Микола Левицький, Степан Пукіш, Михайло Бабій, Іван Яців під час весілля (а жандарм був там) насипали першу стрілецьку могилу на церковному подвір'ї. Тоді поляки зруйнували її. Але юнаки були нескорені. Вони знову насипали могили однієї суботньої ночі. Щоб не було шуму, тачки носили в руках. Зранку поляки кинулись до руйнації, але на порятунок кинулися вагітні жінки які прикрили своїми тілами могилу. Жандарми розгубилися а священик, користуючись замішанням , посвятив могилу. Посвяченого поляки не торкнулися цей факт говорить про великий патріотизм, мужність наших односельців, про вірність ідеї визволення України. Активісти «Просвіти»доводили бесіди з селянами на політичній теми, часто запрошували агітаторів з Калуша та

Станіслава. Збиралися у хатах Миколи Яковини та Василя Яковини. Багато людей старшого покоління пам'ятають про мови Івана Сорокатога, але не знають що, вони слухали поета Юрія Шкрумеляка. Бажаючих послухати його палке слово було так багато, що доводилось знімати двері із завіс, щоб читачі чули і бачили промовця. Був чудовим оратором, умів запалити у серцях людей вогонь любов до рідного краю, прагнення жити і боротися за волю українського народу за незалежну Україну. Вся робота велась за «Заповідями для свідомого Українця», які були на видному. Ой часто, дуже часто нам слід заглядати до цих заповідей, виконувати їх. Як дотримувалися їх організатори «Просвіти», читальні. Вони своєю багаторічною плідною працею на благо України, своєю людською щедрістю зробили значний особистий внесок у процеси духовного відродження України.

Не було читальні – Андрій Сенік безкоштовно виділив другу половину хати. Велику ікону Патона нашої церкви Святого Миколая подарував Р. Романів. Приїхавши з Америки д. Юрків (Громиха) подарувала Євангеліє і список ще можна продовжувати – офірують на храм Божий і сьогодні. Так, після виборів депутати на чолі з сільським головою подарували Плащаницю.

Але зараз навколо діяльності «Просвіти» точиться багато невірних розмов. Кожен десятий житель села говорить, що його батько створив цю організацію і плідно працював у ній. Але це не так, бо вони не відають про те, що «Просвіта» виникла у нас тоді, коли їх батьків ще й на світі не було. Чому так? А тому, що дехто плідно працював коло радянського корита. Сьогодні це урвалося. Виходить, треба приміститися і сьогодні, тому і екскурс в історію заслуги батьків, дідів. А нової у них не має. Але зараз є архівні дані, які поставлять крапку на цих розмовах. Наша «Просвіта» заснована 27 грудня 1898 року: Список Вп. членів основателів читальні «Просвіта» в Мостищу повіту Калуського:

1. Николай Рожанський
2. Павло Посацький
3. Теодор Яковина
4. Роман Романів
5. Данило Луцців
6. Василь Сенік
7. Іван Мостовий
8. Асафат Бабій
9. Іван Климишин
10. Семань Левицький

11. Мирон Сорохтей
12. Михайло Пукіш
13. Стефан Пукіш
14. Іван Пукіш
15. Василь Пукіш
16. Данило Яковина
17. Василь Луців
18. Максим Павлишин
19. Семань Атаманчук

6 вересня 1908 року

Часописи читальні: газети «Свобода», «Український голос», «Сільський господар», «Життя і знання», «Відродження», «Сільські вісті». Дві газети передплачував для нас майбутній Міністр охорони здоров'я ЗУНРу Іван Куровець : «Основу», «Діло». Останні збори відбулися 12.02.1927 року і на них вибрано виділ в такому складі має літ

1. Голова о. Ярослав Лучаковський	62
2. М.-голова Микола Сенік (учитель і рільник)	55
3. Секретар Гринь Мостовий	36
4. Скарбник Михайло Бабій (син Юрка)	40
5. Бібліотекар Микола Рисей	40
6. Господар Микола Пукіш (Син Максима)	34
7. Член Виділу Василь Яковина	36
1-й заступник Михайло Пукіш (Гриня)	30
2-й заступник Микола Яковина (Олекси)	38
3-й заступник Стефан Паньків	46

Останній збір читальні відбувся 25 квітня 1934 року і на ньому вибрано Виділ у такому складі:
має літ

1. Голова о. Ярослав Лучаковський	
2. Заступник голови Степан Пукіш	40

3.Секретар Микола Чоловський	30
4.Скарбник Михайло Хомин	39
5.Бібліотекар Микола Пукіш	40
6.Господар Микола Посацький	29
7.Член Виділу Іван Атаманчук	29
1-й заступник Данило Климишин	49
2-й заступник Стефан Левицький	28
3-й заступник Василь Яковина	38

Повірна комісія:

1-й член Михайло Дудка	35
2-й член Михайло Пукіш	38

Із звіту «Просвіти»

Рік	К - сть чл. Видано		
1927рік - Іван	89 чол.	72кн.	Драмгурток веде Калиновський
			Рільник
1928рік -	96 чол.	120кн.	- // -
1929 рік -	49 чол.	139кн.	- // -
1930рік - Микола	30чол.	144кн.	Драмгурток веде Чоловський
1932 рік -	31чол.	150кн	Хор кількістю 22 чоловіки
1934 рік -	20чол.	150кн	- // -

Народний дім посвячений у 1936 році, першу підвалину для нього дав Гринь Сорохтей.

Члени організації «Готовність»:

Керівники:

- 1.Бабій Михайло Луцевич
- 2.Луців Степан Васильович

3.Сеник Михайло Васильович

4.Яців Михайло Миколайович

Члени:

5.Галабурда Микола Федорович

6.Бабій Василь Дмитрович

7. Кішко Микола Степанович

8.Кішко Степан Степанович

9.Луців Марія Павлівна

10.Мостовий Степан Григорович

11.Петенко Микола Михайлович

12.Петенко Степан

13.Пукіш Василь Томович

14.Пукіш Микола Олексійович

15.Пукіш Микола Прокопович

16.Пукіш Микола Павлович

17.Пукіш Микола Васильович

18.Пукіш Василь Михайлович

19.Пукіш Степан Михайлович

20.Сас Василь Васильович

21.Сорохтей Микола Данилович

22.Якована Настя Михайлівна

23.Яковина Степан Степанович

Крім спортивних занять та художньої самодіяльності, юнь вивчала і військову справу. Збиралися вони, як згадує Пукіш Микола Прокопович, у лузі за селом, де тепер побудований Цюпер Василь. Вивчали гвинтівку, яку приносив Луців Степан Васильович, вчилися перев'язувати рани.

Паролі:

- Чи можна купити у вас огірки?

- Ні, тільки гарбузи.

- Сюди дорога на Миргород?

- Ні тільки на Славуту.

До 1939 року керівникам Мостищенської школи були д. Посацький, активний діяч «Просвіти», Бережницький, Подганюк. П. Посацький керував хором, вів доповнюючу школу (увечері вчив співати українських і духовних пісень, давав поради по сільському господарству. Звільнений за не благодійність). Згадує Бабій Михайло Михайлович (з Греблі): «Вчитель Бережницький не був зацікавлений в тому щоб юні Мостищани здобували освіту, бо бачив у них тільки бидло, часто залишав дітей самих, а сам ішов шукати пригод. Проте, будучи богобоязливим, навчав дітей Служби Божої. До школи Подганюк, який замінив Бережницького, був польського походження, але до українців ставився лояльно. Дбав про навчання дітей. Учив їх не тільки грамоти, а й давав знання Служби Божої вивчав з дітьми «Червону калину» (пам'ятаю ноти, написані на таблиці). Його дружина вчила дівчаток вишивати, в'язати, розводити і вирощувати квіти. Навколо школи був чудовий квітник, який від ранньої весни до пізньої осені милував око перехожих. До речі, ніхто не наважувався зірвати не то квітку, а й листочок у квітнику, бо красу не можна нищити – так говорили вчителі. Директор організував колядування дітей, на зібрані гроші придбали бібліотечку, правда були там і польські книжечки, але були і українські. Вчителі готували для дітей свята Миколая, різдвяної ялинки. Пройшло багато літ, а я ще й досі пам'ятаю, як Марія Кащій читала вірші Шевченка, а також віршик «Учися дитино». Вона вчилася так добре, що переступила один клас. Пан Подганюк дбав, щоб з його учнів вийшли добрі господарі. Ми мали завдання принести і посадити деревце – дичку, потім учив нас щепити дерева. Багато доброго для нашого села зробила ця людина і тому пам'ять про нього живе у серцях старшого покоління. З хвилюванням слухала із уст пана Бабія цю поезію, що читала маленька моя мама і яку він зберіг у пам'яті до глибокої старості. Тому не можу не подати її.

УЧИСЯ ДИТИНО

Учися дитино, бо вчитися треба!

Учися голубко, хай розум не спить.

Хай серце, і воля, і дух росте в силу,

Хай книжка розкрита любові навчить.

Учися дитино, бо світ цей не батько,

Широкий, розлогий, мов поле в степу;
Знайти в нім дорогу той певне потрапить,
Хто власну в майбутнє торгує тропу.

Учися, дитино, бо доля не мати,
Шукать її треба - сама не прийде;
Лиш той її має, той щастя зазнає,
Кому розум сонцем в голівці зійде!

Учися, дитино, Бог буде з тобою,
З любов'ю тебе шануватиме світ;
Учися, щоб сіять добро по між люди,-
І житимеш вічно, не згине твій слід!

Учися, дитино, бо вчитися треба,
Шукай сонця правди, хай розум не спить;
Того, що навчишся, - воді не залити,
Не взяти розбоєм, вогнем не спалить!

Велику просвітницьку роботу проводила дружина священника Грункевича п. Маркач та вчителька Наталя Леочко: вони організували дитячий садочок, збирали молодь і знайомили з культурним життям Галичини, готували так звані «чайні вечори», концерти, літературні вечори. Свята вечеря теж була спільною. Старше покоління і сьогодні заспіває гімн «Просвіти», якого навчили їх активісти.

ГІМН «ПРОСВІТИ»

Сонце з високого неба
Хліб нам дає, дає квіти.
Волі шукати нам треба
В ясного сонця «Просвіти»

Світло знання і науки

Скрізь ми по селах розкинем,

Братові брат подасть руки,

Вже ми в неволі не згинем.

Виженем темряву із хати,

Ворог укритись не зможе,

Видрем у нього всі втрати,

Ти допоможеш нам, Боже!

Прапор «Просвіти» - це знак

Наших найкращих надій,

Чи ти старий чи юнак –

Прапору цьому радій.

Українські січові стрільці – це вицвіт і завершення першої доби галицько – українського відродження. В їх лавах були випускники нашої школи:

1.Бейко Денис

2. Борщак Степан

3.Гурман Василь

4.Климишин Матвій

5.Лазоришин Степан

6.Луці Степан Васильович

7.Луців Степан Степанович

8. Мельник Яків

9.Николин Гнат

10.Паньків Панько

11.Пукіш Василь

12.Сорохтей Йосип (підхорунжий)

13.Сухий Василь (сотник УПА, пізніше лейтенант дивізії «Галичина»)

14.Яців Василь

15.Булавець Михайло

Всього було в нашій історії і високого, і трагічного. Як ніякий інший народ, українці заплатили за своє право на волю мільйонами синів та дочок. Які ні один народ, навчилися мовчки вмирати за свою землю, за віру в майбутнє. Гинули по світах за ту ідею, без якої будь – який народ перестає бути народом. Скільки разів розпука і відчай брали верх, коли здавалося, що вже ніщо не порятує народ народ від цілковитої денаціоналізації. Однак кожна епоха народжувала нових героїв, готових самопожертви. Кожен крок нашого національно – визвольного руху скроплений кров'ю української молоді – цвіту нашої нації. Новітнім лицарями Вітчизни , яким судилося відродити героїчну славу предків юнаки і дівчата, що ввійшли в історію як члени оонівського підпілля і учасники УПА. Про них мовчали. І враз заговорили...

Провітрився мозок – зникає дурман,

А хто нам розкаже де їхні могили?

Зрівняв із землею новітній тиран.

Сьогодні ми лише підняли ту завісу, що закривала від нас історія нашого народу. Було трагічне. Розкидано кості дітей України по всьому світі. Але смерть за Україну не є даремною. Бо рани чи пізно народ починає розуміти: досить поразок і неволі, досить безнадії. І починає діяти.

Осередок ОУН у Мостищі був організований у 1933 році. Велику роботу у цій справі зробив син о. Лучаковський Ярослав, який вчився разом з Степаном Бандерою. Про це розповіла Марія Семенівна Яковина, яка часто приводила до Ярослава Григорія Кащія та Степана Левицького плідно працював на цій ниві син о. Оришкевича Ярослав. До підпільної групи входили спочатку:

1.Бейко Денис Вікторович

2.Гунькевич Гнат Степанович

3.Галабурда Микола Федорович

4.Білан Іван

5.Левицький Степан

6.Мостовий Василь Григорович

7.Кащій Григорій Данилович

- 8.Кішко Степан Степанович
- 9.Оришкевич Ярослав
- 10.Лучаковський Ярослав
- 11.Луців Павло Данилович
- 12.Пукіш Іван Кузьмович
- 13.Пукіш Микола Максимович
- 14.Пукіш Павло Степанович
- 15.ПукішДанило Степанович
- 16.Сеник Андрій
- 17.Сеник Михайло Андрійович
- 18.Чоловський Микола
- 19.Яковина Василь
- 20.Пукіш Михайло Степанович

Сеник Михайло закінчив курси у Калуші і працював вихователем «Доросту» разом з Галабурдою у селі. Збереглася світлина, на якій зображені курсанти. Не був репресований, проживав у Росії, але марив Україною. Був людиною широких інтересів. Перед смертю написав заповіт, у якому зазначив, що залишає унікальну нумізматичну колекцію Мостищенської школі. Колекцію зберігає його родич Михайло Тимчишин, бо у школі, немає відповідних умов. Випускники нашої школи, вступаючи до лав УПА присягали на вірність Україні:

«Я воїн Української Повстанської Армії, взявши в руки зброю, урочисто клянусь своєю честю і совістю перед великим народом українським, перед святою землею українською, перед пролітою кров'ю всіх найкращих синів України та перед найвищим Політичним Проводом народу українського: Боротись за повне визволення всіх українських земель і українського народу від загарбників та здобути Українську Самостійну Соборну Державу. В цій боротьбі не пожалію ні крові, ні життя і буду битись до останнього віддиху і останньої перемоги над усіма ворогами України. Буду мужнім, відважним і хоробрим у бою та нещадним до ворогів землі української. Буду чесним, дисциплінованим і революційно пильним воїном. Буду виконувати всі накази зверхників. Суворо зберігатиму державну і військову таємницю. Буду гідним побратимом у бою та в бойовому життю всім своїм товаришам по зброї. Коли я порушу або відступлю від цієї присяги, то нехай мене покарає суворий закон Української Національної Революції спаде на мене зневага українського народу.

Дали клятву:

Бейко Денис Вікторович (1903)

Бейко Анна Денисівна (1921)

Бабій Магда Михайлівна (1921)

Бабій Параска Дмитрівна (1926)

Булавинець Тома Михайлович (1924)

Возняк Іван Васильович (1922)

Возняк Микола Павлович (1928)

Галабурда Микола Федорович (1922)

Гурман Петро Маркінович (1929)

Гунькевич Гнат Степанович (1907)

Данилів Михайлів Іванович (1927)

Кацій Григорій Данилович (1907)

Кішко Микола Степанович (1923)

Кішко Марія Степанівна (1925)

Климишин Марія Михайлівна (1925)

Климишин Микола Томович (1922)

Климишин Параска Томівна(1920)

Климишин Степан Томович

Луців Андрій Степанович (1904)

Луців Магда Андріївна(1926)

Луців Гана Павлівна (1926)

Левицький Степан Степанович

Мостовий Василь Григорович(1921)

Мостова Анастасія Григорівна(1919)

Мостовий Григорій Іванович(1912)

Мостовий Іван Степанович(1924)
Михайлів Михайло Степанович(1920)
Островський Іван Михайлович(1928)
Паньків Микола Степанович(1923)
Паньків Василь Якович(1913)
Паньків Михайло Якович(1921)
Паньків Павло Панькович(1929)
Пукіш Григорій Миколайович(1912)
Пукіш Іван Павлович(1923)
Пукіш Іван Андрійович(1920)
Пукіш Іван Кузьмович(1913)
Пукіш Михайло Степанович(1913)
Пукіш Анастасія Прокопівна(1925)
Пукіш Василь Михайлович(1920)
Пукіш Микола Васильович(1921)
Пукіш Степан Михайлович(1924)
Рисей Катерина Йосипівна(1924)
Романів Степан Романович(1923)
Сас Василь Васильович(1921)
Сорохтей Андрій Андрійович(1924)
Сорохтей Марія Павлівна(1926)
Сорохтей Микола Данилович(1921)
Сухий Микола Васильович(1922)
Ткачик Василь Степанович(1924)
Федун Василь Олексійович(1928)
Центар Йосип Антонович(1926)
Чижик Микола Федорович(1925)

Чижик Михайло Федорович(1921)
Чоловський Микола Миколайович(1903)
Яковина Михайло Пилипович(1894)
Яковина Анастасія Михайлівна(1924)
Яковина Іван Федорович(1920)
Яковина Степан Данилович(1925)
Яковина Степан Степанович (1922)
Яковина Степан Степанович(1923)
Яковина Микола Іванович(1929)
Яковина Катерина Павлівна(1922)
Яковина Іван Васильович(1922)
Яців Денис Юрійович(1926)
Яців Михайло

Станичні:

Мостовий Василь(1942)
Пукіш Михайло(1943)
Яковина Іван Федорович(1944)
Чоловський Микола(1945)
Мостовий Василь(1945)
Яців Михайло(1945)
Бейко Денис(1946)
Яковина Анастасія(1946)
Яковина Степан Степанович(1947-1949)
Сорохтей Микола(1947)
Гурман Петро(1950)

Оживились діброви. Зашепотіли ліси і привітно прийняли у свої обійми новітніх коліїв. Вклонилися їм високі дерева і закрили їх своїм віттям перед очима ворогів.

У землянках, у тіні крилатих дерев чистили повстанці списи і гострили шаблі. А як ніч – мати сповивала темрявою села, виходили вони із своїх криївок. І супокій ночі прорізували свисти куль. Хтось скрикував востаннє, вмившись своєю кров'ю, прощався зі світом. Це українські повстанці розплачувалися із своїм катом – наїзником за грабіж української землі, за стогін болісний катованих батьків і братів, за сльози зневажених матерів і сестер, за безжалісне збиткування над малими дітьми. За руїни.

Не при верстатах на чужині, на галерах новітніх, тужливі пісні співаючи, право на долю раба купувати їм. Отут, у лісі, де дощ змиває голову, а буйний вітер кучері розчісує, а свист куль замість колісанки, отут їхнє життя. Буйне, вільне, юнацьке! Не зігнули по – рабськи поставу, не схили голів у ярмі! А боролись! І гинули, як герої. Героїчною смертю загинув Сас Василь у бою у Зборянському лісі. Побачивши, що немає порятунку, повстанці билися мужньо і самовіданно. Багато куль прошило тіло юнака. Остання обірвала молоде життя. ОСКАЖЕНІ І ЕНКАВЕДИСТИ кинулися до мертвого і несамовито кололи штиками. Мученицьку смерть прийняв Іван Федорович Яковина, молодий повстанець, який був схоплений під час облави. Ми, діти молодших класів прийшли до школи і чекали на ганку. Раптом усі закам'яніли. До стодоли Романіва вели Івана. Це за триста метрів від школи. Вимагаючи зізнання, вороги катували його. Били, очевидно, прикладами, бо звуки ударів і сього дні лунають у моїй душі. Не добившись нічого, підняли знесиленого юнака і сказали: «Іди, будуй свою Україну!» Крок, ще крок – і розриваючий серце постріл із автомата. Юнак упав. Вороги, регочучи, покинули подвір'я. А ми через плоти кинулися до повстанця. Він лежав розкинувши руки, а з грудей витікала клекочучи багряна кров. Тарас Люнда взяв його за руку і сказав: «Ще тепла». Пройшли десятки років, а цей спогад гіркий навіки залишився у моєму серці. Таке не забувається ніколи! Згадує Анастасія Степанівна Пукіш: «Агітували за підпілля Григорій Кащій та Іван Пукіш. Саме вони відвідували нашу оселю і проводили розмови з моїм братом, колишнім учнем гімназії, Степаном Яковиною (псевдонім Лис), яки народився 1923 року. Юнак став одним із перших членів підпільної організації, потім перебував у боївці Сірка, яка входила до сотні Гонти (був спецкур'єром окружного проводу. Засуджений 18.03.1945 року в Станіславській тюрмі). Арештували Степана дома і завезли до Зборої, де стояв гарнізон. Два дні катували, домагаючись зізнання. А потім ледве живого перевезли до тюрми у Войнилів. Далі відпровадили до Станіслава, де мав відбутися суд. Але скатований юнак уже не тримався на ногах. Вирішили направити до лікарні, але було безрезультно: у хлопця були відбиті всі внутрішні органи, а на місці нирок утворилися пухлини завбільшки хлібини. Три дні і три ночі безперервно йшла кров носом і ротом. Наближався кінець. Незважаючи на небезпеку, адже за хатою був нагляд, хворого відвідав священник Гнат Гунькевич. А 18 березня 1945 року його муки скінчилися. Тут енкаведисти виявилися благороднішими і тіло не забирали з хати. Похований Степан на сільському цвинтарі, а покарання, яке виніс Станіславський суд не було виконано. Якби наша старенька хата збереглася і могла говорити, вона б розказала, скільки разів і

скільки молодих хлопців приходило голодних і промоклих до нас, спало покотом, а вечерею у них був окраєць хліба і зубок часнику та горнятко води. Скільки сліз пролили мої батьки, дивлячись на сонних юнаків що часто усміхалися у вісні, мабуть бачили чарівне видиво дитинства, а може своє перше кохання. А вранці, коли в хаті ставало холодно забирались на піч і підспівували:

«Гей, гук! Гей, га! Таке наше життя.

Наплечники готові, прощай моє дівча».

Вони ще й кохання не звідали,

Бо сурма гукнула в похід...

Їх подвигам вік полум'яніти –

Носителям правди й добра...

Так будьмо достойні їх пам'яті.

Хай слава про них не вмира.

В УПА і підпіллі дівчата надавали медичну допомогу пораненим і хворим, мили і прали білизну, куховарили і ходили у розвідку. У повоєнні роки в органі НКВД і КДБ жінки привертали до себе менше уваги та підозри ніж чоловіки. Тому у підпіллі використовувались як зв'язкові, власниці конспіративних квартир, постачальниці продуктів харчування, медикаментів. Підпільна школа медсестер діяла в оселі Яковини Михайла Пилиповича, продукти і медикаменти збирали сестри Марія і Анастасія Климишині, Катерина Яковина, Анастасія Яковина. Медсестра Анна Бейко була у сотні талановитого стратега Бея. Схопивши її, вороги босу і роздягнули вели у великі морози до Перегінська. Потім ув'язнення . Проте пережила всі злигодні і повернулася до незалежної України. В сотнях перебували Пукіш Анастасія (Орися), Сорохтей Марія(Ліда), Климишин Марія виконувала обов'язки старшої зв'язкової села Мостище, а Луців Магда – районної зв'язкової. У родині сухих дві дочки Анна і Анастасія. В роки боротьби з тоталітарним режимом боролися за самостійну Українську державу. Анна працювала у селі, а її молодша сестра Анастасія Пукіш була стрільцем сотні, була учасницею багатьох боїв з німецькими та радянськими підрозділами. Повстанці інколи звільняли від ворогів великі території і створювали на них так звані «упівські республіки». Шлях цієї юнки простягнувся з Калущини аж до Хмельниччини. Саме тут,біля села Груша відбувся жорсткий бій , де дівчина відстрілюючись бачила не одну відсічену повстанську голову , руку чи іншу частину тіла . Жменька стрільців врятувалася. Серед них була і Настуня. Жахливі картини жорстоких боїв жили у серці п. Анастасії завжди . Її дочка Степанія розповідала , що мама ніколи не могла дивитись фільми про війну . Таке велике нервово потрясіння пережила жінка. У сотні захворіла запаленням легенів , лікував її старенький лікар. Після цього друзі відправили її на рідні терени. У селі юнка з головою поринула у підпільну роботу ,

виконувала різні небезпечні доручення, ризикуючи інколи своїм життям . Від суду врятувала її зміна прізвища , оскільки вона негайно вийшла заміж за Пукіша Миколу. А секретар І. Дембич (це був великий патріот) на запити відповідав , що такої особи нема в селі , вибула невідомо куди.

Земля отча і школа виплекана їх , виняньчила ;під шум її колосся і ніжну мелодію шкільного дзвоника зросли вони , окрилились , змалку життєлюбством , сонячну доброту.

Та доля розпорядилась по іншому . Підступний ворог топтав рідну землю – вони стали на її захист. Та сили були нерівні , боротьба була жорстокою і кривавою. Терном заросли їхні стежки - дороги , кривились ноги , обкипало кров'ю серце. Щасливий ,хто спочив вічним сном в рідній землі . А багато лягли в чужині. Не топчуть Барвінкову стежку їхні діти та онуки : їх немає або і сьогодні на Амурі в Караганді марять незвіданою і казковою землею , про яку так захоплено розповідали, дідусі та бабусі , батьки. Ой горе, горе ! Нашого Українського цвіту по всьому світу . Аж 2147000! Це населення цілої держави. Невже ми не виживемо як наці!? Завжди і всюди любимо рідну землю, бо вона наша опора, світоч віри і надії. Любімо її так, як любили їх повстанці! Пам'ятаймо про їх подвиги, про їхні тернові шляхи - дороги! Це наш святий обов'язок .. Пам'ятаймо і про те, що тільки глибина любові до отчого краю, його людей, народної пісні звеличує кожного з нас. Криваво сходило сонце 19 грудня 1945 року на Святого Миколая. Якась тривога охопила Мостищан, падав святковий настрій, хоч у селі храмовий празник. Не тішилися діти подарункам від Святого Миколая. А чому? Та тому, що з Войнилова через Копанки рухалась група енкаведистів на чолі з Іван Юхеменком з Харківської області (1925 р.н). Він був керівником запланованої акції , метою якої було завдання знищити патріота Андрія Луціва. Скрутно похитували головами копанчани , важко зітхаючи , уявляли храмове свято у сусідів . Тривожно проводжали ворогів мої односельці . Група впевнено крокувала з долішнього кінець в горішній. Зупинилася на Довгій біля оселі Луціва Андрія. Сім'я знала , що їм загрожує , і тому пам'ятала про домовленість , в разі небезпеки не чекати , а втікати хто куди. Дружина Розалія і дочка Магдуса непомітно зникли. Дівчина не брала взуття, щоб не привертати уваги, а вибігла босою. Добрі люди прихистили втікачок. А оскаженілі вороги накинулись на пана Андрія. Мордували його у stodолі весь день, домагаючись зізнання. Але патріот мовчав, зводив до неба очі і просив смерть. Він бачив, що порятунку не буде. Сили покидали його, нелюдський стогін і крик, постріли ворогів, які нищили домашню птицю, розривали серця сусідам. Наближався кінець. Катованого уволокли до хати і тут Юхименко 2 пострілами в голову убив пана Андрія. Українець убив українця! За що? За те, що любив рідну землю більше, ніж своє життя?! Покійного не брали з собою, а залишили. Ввечері мати з дочкою споряджали батька в останню дорогу. Боялися доторкнутися до голови, бо кості майже не трималися купи. Гіркими сльозами скроплювали синяки і ссадини, переломи. Боляче було від того, що порядний і дбайливий господар лежить у голій хаті (вороги забрали все з хати і з двору, залишили тільки пустку). Мати з дочкою переховувалися. Панна Магда була районною зв'язковою з 1942 року по 1945рік.

Часто виконувала небезпечні доручення . Їй так потрібен був домашній затишок для кількогодінного відпочинку, а його не було, бо вороги часто робили наскоки на хату, полюючи на патріоток. В 1945 році загинув у бою її керівник, зв'язок був перерваний. У 1946 році вирішили йти вчитися, щоб у майбутньому працювати на благо України. Поступила до Львівської політехніки. Тим самим урятувалася від суду чи вивезення на спец поселення. Зворушливою було кохання Степана і Настуні. Він із заможної родини, красень – парубок. Вона із бідної, але гідної сім'ї. Струнка як тополя. Коса, як у нас говорять, як праник, поза поясом, гостра на язик, щира душею і серцем. Тому і полонила серце юнака. Але часи були тривожні і змусили молодих людей поклястися у вірності. А якщо когось не стане на цьому світі, то другий до кінця своїх днів буде самотнім. Одного вечора о 12 годині ночі разом із двома стрільцями Степана Яковини вийшов з хати коханої і попрямував до криївки, яка знаходилась в оселі Шуста. Але там на них чатували енкаведисти із зрадником колишніх повстанців. На жаль він був мостищанином. Хлопці кинулись утікати. Оскільки хата була на краю села, а кругом поле, то вони не змогли врятуватись. Автоматні черги скосили три юних життя, осиротили коханих та батьків. Настуня довго оплакувала коханого, не виходила заміж. Стара ненька просила доню вийти заміж, щоб злі язики не обзивали старою дівкою. Зробила неньці волю, одружилась з пияком, який через деякий час повіявся світами, а вона сама виховувала сина, котрий зараз живе далеко від неї. Роки майже не забрали краси цієї жінки, не зачерствіли її душа і серце. Лагідна, безкорислива і добра допомагає людям, котрі того потребують. Працює в поті чола. І терпить багато наруги від кривдників, які розминулися у житті з людською гідністю, порядністю і добротою. Але Бог милостивий, він допомагає Настуні, зсилає з неба свої ласки, додає сил триматися у житті в цей тяжкий і тривожний час. Дитяча пам'ять зберегла спогад про брата мого вітчима Степана. Важко було юнакам перебувати у криївках, які були переважно незручні, тому хлопці старались знайти собі якесь заняття . Стрий Степан умів робити кутасики – бомблячи. Вони виходили у нього просто чудові. Щонеділі я одягала до вишитої сорочки аж п'ять пар (!): біля шиї, на кишеньках, на манжетах. Мої ровесниці теж мали бомблячи, але не такі красиві. Та ці прикраси у мене довго не затримувались. У неділю у стрія Атаманчука Данила збирались студенти: його син Мирослав, Островський Іван, Шевчук Михайло (нині доктор медицини) А у їх сорочках були тільки вузенькі стрічки. Ці чубані так розхвалювали мої прикраси, питали проте, хто мені подарував. Я відповідала твердо: «Не можна казати!» Хлопці йшли до поїзда на вокзал, а після цього залишалися без бомомоблячок. Перед неділею я знову одержувала презент, а в неділю позбувалася його. Куди ці студенти дівали ці прикраси і сьогодні не можу сказати. Чи дарували дівчатам? Чи продавали, щоб купити їжу, бо вічно були голодні? А їхали до Станіслава не в поїзді, а на даху в будь - яку пору року. Дорого дісталася їм професія вчителя, лікаря. А одного зимового дня стрія Пукіша Степана Михайловича убили енкаведисти у хаті Яковини Миколи Михайловича. Ми бігли по льоду до школи і біля Кашія почули автоматну чергу, злякано присіли. Коли прийшли до школи діти вже розповідали про цю трагедію. Степан прийшов

переодягнутися, а зрадники провели ворогів на горище стайні. Звідти вони вбили повстанця, знущалися над тілом покійника, а потім відвезли до Верхні, підперли труп і вимагали, щоб люди дивилися і сміялися. Не було сміху – були пекучі гіркі сльози. А наступної весни студенти побачили у моїй блузочці вузьеньку стрічку: бомболячків не було. Хлопці винувато опустили очі: вони відчували себе винними у тому що залишили мене без пам'ятки про стрія. Мама ходила до брата, двоюрідна сестра зробила мені прикрасу, але я (ще маленька) не могла носити її. Про зрадників не буду писати – не маю права, я не суддя. Їм Бог суддя. Але чималенько було їх у селі. Люди інколи віддавали їм останнє, а вони потім наводили ворогів, нищили і самі тих, хто їх годував, зодягав. Не збагненні долі людські та дії окремих людей.

Не можна не сказати про тернисті шляхи наших підпільників та їх родин. Наші учні які загинули в національно - визвольній боротьбі ОУН – УПА:

Возняк Іван Васильович, 1929, стрілець сотні Ромка, загинув у 1945

Кішко Микола Степанович, 1923, стрілець УНС, загинув в с. Мостище в 1944 біля Червоного. Переслідував стрибок Дудинець.

Мостовий Василь Григорович, 1921, (Залізник), станичний, харчовий підрайонної лоївки СБ, загинув влітку 1947 в с. Степанівка.

Паньків Михайло Якович, 1921, (Ведмідь) стрілець сотні Гонти, загинув у с. Кропивник.

Пукіш Степан Михайлович, 1923, (Залізник) станичний господарчий, загинув в 1948 у хаті Миколи Яковини.

Сас Василь Васильович, 1921, стрілець УПА, загинув у 1946 в с. Збора.

Сорохтей Микола Данилович, 1921, станичний, загинув у 1946 у с. Мостище у вулиці біля Михайліва Степана.

Сухий Микола Васильович, 1922, стрілець боївки, загинув 1945 в с. Мостище на подвір'ї Мостового Миколи.

Ткачик Василь Степанович, 1920, загинув 1945 в с. Тростянець Долинського району, стрілець сотні Ромка.

Цетнар Йосип Антонович, 1926, стрілець сотні Гонти, загинув 1945 в с. Петранка Рожнятівського району.

Яковина Іван Федорович, 1923, станичний, загинув у с. Мостище, на подвір'ї Романіва Романа.

Яковина Степан Данилович, 1924, (Стефко), стрілець боївки СБ, міжкурінний зв'язковий, загинув у с. Верхня.

Яковина Степан Степанович,1922, стрілець Войнилівського районного проводу ОУН (сталовий) загинув 1947 році в с. Мостище.

Луців Андрій Степанович,1920, загинув 1945 у своїй хаті від рук Іван Юхименка.

Були засуджені Станіславським судом:

Бейко Анна Денисівна,1921, на 15 років КТР

Бейко Денис Вікторович,1903, до розстрілу вирок виконано.

Булавинець Тома Михайлович,1924, на 25 років ВТР, покарання відбув у Горлагу.

Возняк Микола Павлович,1928, на 10 років ВТР, покарання відбув у Степлагу.

Галабурда Микола Федорович,1922, на 10 років ВТР, помер у таборі у 1948, Краснодарський край.

Гунькевич Гнат Степанович,1907, священик на 10 років ВТР.

Гурман Петро Маркіянович,1929, на 20 років ВТР, покарання відбував у Степлагу та Речлагу.

Кішко Марія Степанівна,1925, (Одарка), на 10 років ВТР.

Климишин Микола Томович,1922, (Шпак), 15 років КТР.

Паньків Василь Якович,1913, 10 років ВТР, помер у тюрмі.

Паньків Микола Степанович,1923, на 10 років ВТР.

Паньків Павло Панькович,1929, на 25 років ВТР.

Пукіш Григорій Миколайович,1912,(Білий), смертна кара, яку замінено на 25 років КТР.

Пукіш Іван Андрійович,1920, на 25 років ВТР.

Рисей Катерина Йосипівна,1928, 10 років ВТР, покарання відбувала у Дубравлагу.

Сухий Василь Захарович,1894, 25 років ВТР, помер у таборі у Мордовії.

Сорохтей Андрій Андрійович,1924,(Листок) 25 років ВТР, покарання відбував у таборах Колими.

Чижик Михайло Федорович,1921, на 25 років ВТР, покарання відбував у таборах Якутії.

Чоловський Микола Миколайович,1903, на 10 років, помер у таборі.

Яковина Анастасія Михайлівна,1927, на 10 років ВТР.

Яковина Степан Степанович,1923,(Лис), закатований у тюрмі.

Яців Денис Юрійович, 1926, (Стойкий), на 10 років ВТР, покарання відбував у Степлагу.

Яковина Іван Васильович (Василишин), на 10 років ВТР.

Велася інтенсивна робота по залученню усіх дітей шкільного віку до школи та по ліквідації неписьменності. Взагалі в цей період пройшли ґрунтовні зміни у шкільництві на освіті. Всюди запроваджувалась радянська система освіти і проводилася українізація шкіл усіх ступенів. За німців школа працювала, окупанти не міняли педагогічні кадри. Але дуже мало дітей відвідувало заняття: вони допомагали матерям по господарству, пасли корів, заготовляли їм корм. А часто не могли відвідувати школу тому, що не було в що вдягнутися чи взутися.

У післявоєнний час більшовицькі поводитирі надавали школі великої ролі в державному житті і тому поставили собі завдання цілком її опанувати. Вони почали з нещадної боротьби проти тих чиновників, що могли діяти у протилежному від їх програми дусі, насамперед проти церкви, а також проти «Просвіти». У школах майже повністю були змінені керівні кадри своїми людьми. На керівних посадах в Західній Україні в 1946 році було лише 14% місцевих жителів. Правда не кращий стан був за Польщі напередодні Другої Світової війни.

Всюди силою організовувались піонерські та комсомольські організації, в які неохоче вступали діти та юнацтво. Було багато прихильників цієї влади. Вони доносили на педагогів, тероризували їх. Виказували активістів «Посвіти», січових стрільців, яких судили і відсиляли у Сибір. Директора Мостищенської семирічної школи Леочка арештували і засудили, а сім'ю – дружину – вчительку та трьох дітей викинуто на вулицю з шкільного приміщення. Виснажена важкими матеріальними умовами та переслідуванням Наталя Леочко незабаром померла, похоронена на нашому цвинтарі. А посаду її чоловіка незабаром зайняла росіянка, яка не знала і не хотіла знати жодного слова по – українськи. На щастя вона довго не затрималась в нас. Старі кадри терміново посилалися на курсову перепідготовку, де намагалися прищепити їм комуністичні погляди, а потім взяти в свої руки зміст виховного і навчального процесу. Почалася поступова русифікація шкіл. Але час ішов, дещо змінювались умови життя, пропаганда не пропала марно. І у семирічній, а потім восьмирічній школі села Мостище теж була створена піонерська дружина імені Уляни Громової, а також комсомольська організація. Час і прогрес міняють і ландшафт і професії, деякі з них відходять в архів. Та серед небагатьох незмінних величин є одна найверховніша – Вчитель. І через віковіччя він так само знаходитиме, і вже школярам третього і грядущих тисячоліть відкриватиме теж незмінні величини: Батько, Матір, Вітчизна, Народ. Схиляють голову у глибокій шанобі перед тобою, вчителю, мостищани. Бо все добре, гуманне, в душі будь – кого все добре, мудре, світле, чисте від учителя. Висока твоя доля од віку. Настільки висока настільки ж трудна і відповідальна. Бо вся історія людства і справжні вчителі всіх часів та народів потверджують, що освіченість і вихованість – це далеко не рівнозначні категорії. Що пріоритет завжди

надавався вихованості, а освіта входила до неї, хоч і обов'язковим, але ж складником. На основі вистражданого досвіду учитель виробляє в учневі здатність розрізняти минущі від неминущих вартостей, виплекати в школяреві любов до своєї материзни, гордість за свій рід і народ, почуття гідності громадянина України і органічно усвідомлену проблему – захищати її честь і незалежність.

У післявоєнний час усі тягнулися до знань: і діти, і дорослі – вчилися стаціонарно і заочно. Вищу освіту здобуло 180 мостищан. Є серед них викладачі вищих навчальних закладів – Михайло Федорів – Івано-Франківський університет нафти і газу, Іван Яковина – медична академія міста Івано – Франківська, технікумів, шкіл, інженери, технологи, економісти, священики, лікарі та спеціалісти інших професій. Все молоде покоління мостищан має середню або середню спеціальну освіту. Гордістю нашої школи є багато тих, хто займає високі керівні посади. Серед них:

Галина Атаманчук – головний бухгалтер ТзОВ «Фолдер»

Наталя Атаманчук – головний бухгалтер ТзОВ «Радогост»

Ігор Бабій – голова профкому ТзОВ «Магнієвий завод»

Володимир Бабій – директор науково – технічного центру фірми «Бескид»

Степан Бабій – інженер планово – економічного відділу ВАТ «Оріана»

Ярослав Бабій – заступник начальника виробничого відділу ЗАТ «Лукор»

Роман Бабій – провідний інженер відділу головного механіка ЗАТ «Лукор»

Михайло Барнич – провідний інспектор охорони праці територіального управління «Держнагляддохоронпраці»

Володимир Береговий – начальник Уренгойської газорозвідувальної експедиції

Василь Булавинець – художник

Михайло Береговий – старший диспетчер ЗАТ «Лукор»

Михайло Булавинець – керуючий філією по ремонту покрівель будинку хімічного комплексу

Марія Волошин – старший учитель СШ № 6 м. Калуш

Марія Витвицька – голова правління СТ «Орхідея»

Василь Гринів – старший економіст «Приватбанку»

Степан Гринів – головний інженер ДП «Аверс»

Лідія Гриців – заступник міністра освіти м. Київ

Ярослав Гриців – технолог по експлуатації свердловин, Росія

Іван Дембич – начальник управління з надзвичайних ситуацій

Лідія Дзяман – начальник планово – економічного відділу заводу «Карпатнафтомаш»

Святослав Дудка – начальник відділу ВАТ «Оріана»

Галина Дудка – вчитель – методист дитсадка «Калинка»

Михайло Данилів – начальник цеху виробництва хлорвінілу

Любов Жаровська – начальник відділу Калуської ОДПІ

Любомир Кацій – священник

Богдан Кішко – старший майстер заводу «Карбомідних смол»

Степан Коцан – поет, бізнесмен у галузі торгівлі

Валерій Куліков – майстер спорту по боксу, друге місце по Україні у республіканських змаганнях

Віталій Луців – начальник дільниці олефінового заводу

Микола Луців – заступник головного інженера олефінового заводу

Степан Луців – заступник начальника державної інспекції з охорони праці в хімічні промисловості

Степан Луців – старший інженер управління капітального будівництва

Тарас Люнда – начальник автоколони АТП «Львівенерго»

Микола Мельник – перший сільський голова

Василь Мельник – начальник господарського відділу?

Роман Михайлів – старший інспектор Хустської таможні

Іван Мостовий – начальник бази обладнання і матеріалів

Микола Мостовий – головний механік олефінового заводу

Михайло Мостовий – старший механік хлор манієвої фабрики

Володимир Павлишин – заступник начальника КРБУ «Львівенергоспецремонт»

Роман Паньків – священник

Анжела Пукіш – економіст олефінового заводу

Богдан Пукіш – начальник відділення підготовки цистерн та хімпродуктів

Василь Пукіш – заступник начальника заводу «Техмаш»

Володимир Пукіш – головний інженер ВАТ «Укрцукротеплоізоляція»

Володимир Пукіш – власник фірми «Руслан»

Володимир Пукіш – головний енергетик Івано – Франківського м'ясокомбінату

Володимир Пукіш – майстер спорту з вільної боротьби, 2- разовий чемпіон «Авангарду, перше місце в чемпіонаті Прикарпатського ВО з самбо»

Галина Пукіш – сільський голова

Ганна Пукіш – учитель – методист, «Заслужений учитель України», Калуська гімназія

Микола Пукіш – інженер з охорони праці заводу карбамідних смол

Микола Пукіш – викладач Калуського ХТТ, майстер спорту з вільної боротьби

Микола Пукіш – майстер спорту з вільної боротьби, тренер спортивної школи «Сокіл»

Микола Пукіш – заступник головного інженера Державного науково – дослідного і проектного інституту хімічних технологій «Хімтехнологія»

Михайло Пукіш – заступник начальника управління «Ремупорядбуд» Молдова

Іван Пукіш – ревізор КРУ в деревообробній промисловості м. Львів

Ігор Пукіш – начальник відділу АСУВ меблевої фабрики «Ісат» Молдова

Іван Пукіш – священник

Леся Пукіш – начальник відділу доходів фінансового управління Калуської РДА

Ольга Пукіш – вчитель – методист, СШ № 6 м. Калуш

Остап Пукіш – старший диспетчер ЗАТ «Лукор»

Роман Пукіш – заступник директора заводу по виробництву лінолеуму та пластмас

Степан Пукіш – головний енергетик Мукачівського залізничного вузла

Володимир Посацький – старший майстер ЗАТ «Лукор, кращий за професією 2002 року серед працівників КВПіА

Роман Псюк – інженер відділу маркетингу ЗАТ «Лукор»

Микола Рисей – фермер

Степан Рисей – священник, автор поетичних збірок «Панцир безсмертя» і «Благослови збудити»

Микола Романів – заступник головного механіка олефінового заводу

Надія Романів – начальник економічного відділу Калуської ОДПІ

Василь Сорохтей – священик

Микола Сорохтей – начальник виробничого відділу ЗАТ «Лукор»

Микола Сорохтей – підполковник повітряно – десантних військ м. Липецьк

Іван Сорохтей – начальник відділення ХіКС ЗАТ «Лукор»

Микола Сорохтей – директор технікуму м. Калінінград

Тетяна Сорохтей – економіст Калуської РДА

Лілія Сорохтей – економіст – фінансист ЗАТ «Лукор»

Микола Станіславів – прокурор м. Калуш

Михайло Тимчишин – художник

Михайло Тимчишин – начальник експертного відділу прокуратури, викладач права Прикарпатського університету

Володимир Ткачик – начальник дільниці ЗКУ

Степан Ткачик – підполковник залізничних військ

Михайло Федорів – доцент кафедри електропостачання промислових підприємств, кандидат технічних наук, керівник аспірантури

Микола Федоришин – майстер спорту з самбо

Галина Юрків – викладач – бандурист керівник народного зразкового ансамблю бандуристів

Оксана Юрків – бізнесмен у галузі торгівлі

Іван Яковина – завідувачий алергологічним відділенням обласної клінічної лікарні, викладач медінституту

Микола Яковина – керуючий «Приватбанком» м. Калуш

Марія Яковина – головний бухгалтер «Львівенерго»

Орест Яковина – майстер спорту з вільної боротьби, викладач Івано – Франківського фізкультурного коледжу

Роман Яковина - бізнесмен у галузі торгівлі, м. Івано – Франківськ

Мирослав Яковина – начальник пенсійного бюро ЗАТ «Лукор»

Руслан Яковина – секретар сільської ради

Микола Яніцькій – начальник відділення олефінового заводу

Ольга Яніцька – начальник планово – економічного відділу ЗАТ «Лукор»

Марія Ярема – інженер технолог ПТУ м. Городенка

Оксана Яців – керуюча Калуським відділенням Ощадного банку України

Перебираючи в пам'яті роди, прізвища, імена приходжу до висновку, що не тільки наведені вище люди принесли честь і славу школі, а й усі її випускники, які долаючи труднощі, знаходили своє місце у житті, працювали в поті чола, дбали не тільки про свій добробут, а й України, були справжніми людьми. Дехто спочив вже вічним сном, але пам'ять і шана до них живе в серцях вдячних односельчан. Інші на заслуженому відпочинку, працюють і зараз, не покладаючи рук, допомагають дітям у скрутний час, виховують онуків і правнуків. А педагоги радіють з того, що зерна, засіяні в душі вихованців, зійшли і дали щедрий урожай. Хіба може бути ще щось прекрасніше?! Білоруський письменник Василь Биков: «... в тому, що ми сьогодні є як нація і громадяни, головна заслуга сільських вчителів». В глибокому поколінні схиляють голови мостищани перед учителями, які віддавали свої знання і вміння школярам. Серед них були:

Леочко Григорій Онуфрійович – директор 11.10.39

Леочко Наталія Володимирівна – біологія 11.10.49

Шіц Михайло Іванович - класовод 01.04.46

Павлишин Ганна Йосипівна – класовод

Маруняк Ярослава Михайлівна – класовод 22.08.47

Фіртич Ганна Василівна – зав. пед. 27.10.47

Пергад Євдокія Михайлівна – класовод 02.03.47

Рубльова Євдокія Василівна – класовод 26.08.47

Гербет Степанія Олексіївна - класовод

Дзера Розалія Іванівна – класовод 25.08.48

Атаманчук Михайло Семенович – класовод 15.11.48

Волкова Надія Никонорівна - рос. мова 31.08.49

Павлюк Софія Теодорівна – укр. мова, л-ра 15.08.49

Яковина (Андрусів) Магда Миколаївна – класовод 15.08.49

Сович Василь Антонович – класовод 20.08.49

Артеменко (Нестер) Віра Яківна – істор, географ. рос. мова 115.08.50

Сірко Софія Семенівна – класовод 15.08.50

Коробко Надія Іванівна – природа 12.09.50

Вербицька Галина Гнатівна – директор 01.09.50

Зборовська Анеля Михайлівна – укр. мова , л-ра 15.08.51

Микульська Ольга Володимирівна – істор, географ 01.09.51

Костюк Марія Василівна – нім. мова, природа 10.11.51

Логвиненко Олександра Пилипівна – фізика, матем. 15.08.51

Стрембіцька Ольга Іванівна – класовод 11.08.50

Файфер Марія Пантелеймонівна – класовод 15.08.51

Береговий Михайло Тимкович – фіз – ра 27.08.51

Кравченко Марія Михайлівна – класовод 01.09.52

Завгородня Софія Яківна – укр. мова 15.08.52

Завгородній Іван Андрійович – класовод 15.08.52

Федорів Агафія Михайлівна – піонервожата 01.09.53

Лернікова Зоя Ферапонтівна – рос. мова 15.08.53

Нестер Юрій Федорович – директор 17.08.54

Воробець Емілія Михайлівна – фізика, матем. 17.08.54

Білецька (Пукіш) Ольга Михайлівна – англ. мова 16.08.54

Сінгаєвська Катерина Василівна – класовод 01.04.55

Крохмальна (Пукіш,Гнатів) Галина Федорівна – класовод 30.08.55

Пукіш Микола Павлович – фіз – ра 01.12.55

Курляк Степанія Михайлівна – математика 14.08.57

Діденко Любов Степанівна – рос. мова 25.09.57

Парило Ганна Іванівна – піонервожата 25.09.57

Маніна (Климишин) Галина Петрівна – класовод 01.10.58

Бабій Михайло Михайлович – фіз – ра 09.12.58
Піддубна Олександра Миколаївна – класовод 11.03.59
Кішко Ольга Миколаївна – класовод 10.08.59
Бачинський Василь Улянович – історія 15.08.59
Барзій Павлівна Іванівна – математика 17.08.59
Ковалишин Іванна Миколаївна – піонервожата 10.09.59
Стовбан Василь Онуфрійович – фіз – ра 10.08.60
Куцела Марія Іванівна – піонервожата 01.09.60
Бачинська Марія Михайлівна – історія, географ. 29.08.61
Чорна Людмила Василівна – біолог 01.09.61
Височанська Анна Федорівна – рос. мова 07.09.61
Бенькіна Лідія Олексіївна – біолог , хімія 27.08.62
Журавська Антоніна Володимирівна – рос. мова 15.08.62
Маковійчук Стефанія Михайлівна – співи 01.10.62
Баранівська Степанія Петрівна – класовод 29.08.62
Штогрин Ольга Михайлівна – класовод 04.10.62
Млечко Мирослава Миронівна – вожата 24.11.62
Маланчук Степанія Петрівна – укр. мова 15.03.63
Барабаш Ярослава Опанасівна – історія 04.04.63
Недошитко Наталія Степанівна – завуч, біолог 15.08.63
Киселева Світлана Терентіївна – вожата 02.09.64
Василевська Лідія Петрівна – класовод 28.09.64
Гумінілович В'ячеслав Гаврилович – фіз – ра 05.02.65
Тараненко Катерина Іванівна – математика -17.01.67
Красуля Віра Яківна – рос. мова 14.03.67
Гаркова Ірина Андріївна – математика 06.04.67
Іващенко Федір Федорович – фіз – ра 13.09.67

Кочірко Богдан Остапович –заст. директора, історія 26.09.68
Палич Галина Іванівна –вчитель молодших класів, 10.03.69
Дрібна Меланія Дмитрівна –математика 15.08.69
Михайлюк Юлія Василівна –математика 15.08.69
Кузів Оксана Василівна –укр. мова, літ –ра. 14.08.69
Федорова Тереза Михайлівна –ст. піонервожата 25.12.69
Олексюк Євдокія Юріївна –математика 30.03.70
Делегей Галина Іванівна –піонервожата 11.11.70
Козик Леся Степанівна –укр. мова, літ –ра. 07.10.70
Шлама Людмила Йосипівна –рос. мова , літ –ра.18.08.71
Кихавець Марія Василівна –піонервожата 09.02.72
Мигас Ірина Григорівна –рос. мова,літ –ра. 11.11.72
Докурин Марія Володимирівна –укр. мова літ –ра, 24.08.72
Йордан Марія Петрівна –історія 28.08.72
Волошин Марія Василівна –піонервожата 05.09.72
Пукіш Марія Миколаївна –математика 30.08.72
Голошівська Ірина Іванівна –молодші класи 04.01.73
Микита Лариса Володимирівна –фізкультура 29.08.73
Каблак Ольга Миколаївна початкові класи 18.09.73
Джус Ганна Іванівна –математика 13.08.74
Базиляк Ярослава Олексіївна –математика 30.08.76
Лесик Марія Григорівна – старша піонервожата 02.09.76
Глібко Ніна Андріївна –математика 07.09.76
Пітьо Володимир Антонович –математика 07.09.76
Мельник Володимир Тимофійович –математика 10.09.76
Кавин Любов Петрівна –вих. групи продовженого дня 22.07.77
Куцан Лариса Максимівна –рос. мова 30.08.77

Дячук Оксана Іванівна –старша піонервожата 16.08.78

Максимів Олександра Михайлівна –математика 05.09.79

Гудак Ольга Петрівна –математика 01.09.81

Пицько Ольга Йосипівна –старша піонервожата 14.12.81

Смольська Зоряна Ігорівна –старша піонервожата 24.02.84

Кажук Світлана Петрівна –старша піонервожата 02.09.85

Табак Василь Іванович –директор школи

Баран Богдана Богданівна –укр. мова

Гошовська Світлана Василівна –англ. мова

Бобко Наталія Святославівна –біологія, географія

Томін Галина Миронівна –біологія, географія

Бабій Ярослав Михайлович –фізкультура

Гамкало Наталія Павлівна –початкові класи

Яковина Руслана Миколаївна –початкові класи

Яковина Леся Михайлівна –початкові класи

Уштан Юлія Володимирівна –педагог організатор

Демедюк Марія Василівна –ручна праця

Матус Наталія Петрівна –початкові класи

Яковина Зоряна Ярославівна –англ. мова

Пукіш Галина Василівна –початкові класи

Юрчишин Мирослава Іванівна –старша піонервожата

Гудзоватий Василь Іванович –трудове навчання

Гвоздецька Ірина Богданівна –початкові класи

Побігун Галина Михайлівна –хімія, біологія

Тимчишин Михайло Дмитрович –образ. мистецтво

Данилів Наталія Степанівна –хімія

Прокопів Світлана Василівна –історія

Сивун Наталія Володимирівна –класовод

Касич Лілія Зиновіївна –музика

Попочовний Г. С. –фіз. виховання

Сеник Василь Андрійович – рідна мова, нім. мова

Кульчицька Лоліта Юріївна

Кос Роман Тимофійович –трудове навчання

Келебай Ярослава Василівна –англ. мова

Николюк Леся Романівна –музика

Михайлюк Марія Михайлівна –початкові класи

Український письменник Роман Федорів говорив: «Вчителювання – це високе служіння народові, ледь не месіанство». Наводжу ці слова тому, що хочу згадати тих учителів нашої школи, які прийшли юними до нас і все своє трудове життя присвятили навчанню і вихованню мостищенської дітвори:

Андрусів Магда

Бабій Михайло

Гнатів Галина

Журавська Антоніна

Кішко Ольга

Леочко Наталія

Логвиненко Олександра

Пукіш Микола

Пукіш Ольга

Сович Василь

Пішли слідами улюблених вчителів корінні мостищани:

Андрусів Магда

Атаманчук Мирослав

Бабій Михайло

Бабій Ярослав
Волошин Марія
Дутка Наталія
Кішко Ольга
Лукашевич Марія
Пукіш Ганна
Пукіш Галина
Пукіш Микола П.
Пукіш Микола М.
Пукіш Микола В.
Пукіш Ольга
Панків Ольга
Романів Степан
Федорів Михайло
Юрків Галина
Яковина Іван
Яковина Орест
Яковина Руслан
Сеник Василь
Суха Магда
Нестер Володимир
Юрків Галина
Тимчишин Михайло Д.
Тимчишин Михайло М.

У 2001 – 2002 навчальному році в загальноосвітній школі /-// ступенів села Мостище працювало 17 учителів, з них 13 з вищою освітою, 4 з середньою спеціальною

1. Василь Табак – директор школи

- 2.Лариса Івасенко –завуч
- 3.Ольга Кішко –вчитель української мови та літератури
- 4.Богдана Баран –вчитель української мови та літератури
- 5.Марія Мостова –вчитель математики
- 6.Наталія Бобко –вчитель біології та географії
- 7.Наталія Данилів –вчитель хімії
- 8.Світлана Прокопів –вчитель історії та права
- 9.Зоряна Яковина –вчитель англійської мови
- 10.Ярослав Бабій –вчитель фізкультури
- 11.Михайло Тимчишин –вчитель образотворчого мистецтва
- 12.Наталія Гамкало –педагог –організатор , вчитель музики
- 13.Наталія Матус –класовод
- 14.Руслана Яковина –класовод
- 15.Галина Пукіш –класовод
- 16.Марія Демедюк –вчитель трудового навчання
- 17.Леся Яковина –вчитель основ християнської етики

Після виборів сільського голови та депутатів Галина Пукіш –зайняла посаду сільського голови, а Руслана Яковина –секретаря

Посаду директора школи займали такі добродії:

- 1.Павло Посацький
- 2.Павло Бережницький
- 3.Павло Подганюк
- 4.Григорій Леочко
- 5.Надія Волкова
- 6.Василь Сович
- 7.Юрій Нестер
- 8.Галина Вербицька
- 9.Наталія Недошитко

10. Василь Стадник

11. Василь Табак

12. Іван Климишин

У кожен історичну епоху виховується не абстрактна людина, а представник того чи іншого народу, носій певної національної культури. Школа як громадський заклад – це «Колиска народу». Основне історичне покликання школи – виховувати народ, націю, продовжувати і розвивати національну освіту, культуру, мову.

Етноцид, безперервні репресії проти національно свідомих українців, зруйнування рідної школи, національної системи виховання, асиміляція української культури внаслідок русифікаторської політики згубно відбилися на духовно – національному житті нашого народу, освіті, науці.

Нині настали сприятливі умови для подолання тенденції духовного занепаду нашого суспільства, відродження та розвитку культури, освіти.

Нарешті в Україні школа з великими труднощами стає українською, зміст усіх наук, усього виховання також. Бо діти повинні знати мову землі, на якій живуть, силу цієї землі, її красу й історію. Без цього про національну освіту не може бути й мови. Найславетніші педагоги усіх народів уже довели, що «інтернаціональна» школа як модель освіти – це фікція, це вивіска, якою деякі політики прикривають свої далекоглядні наміри. Тільки вихованець справді національної школи може претендувати на паритетне, чесне співжиття у світовому громадянстві. Випускник ж нічий школи так і залишається нічий.

Виходячи з умов, педагоги Мостищенської школи поставили перед собою найсвятіше й найпочесніше, хоч важке завдання: повернути школу і вихованцями до тих моральних, історичних і педагогічних засад, на яких стояв наш народ упродовж тисячоліть. Вертаємо нашим дітям неповторну (для всього світу неповторну) мову, нашу чарівну пісню, літературу, музику, мораль, географію, психологію, історію. У великих труднощах поступово вертаємо юним мостищанам Україну.

Над чим працювали, що виховували у дітей:

- любов до батьків, рідної мови, вірність у дружбі, коханні, побратимстві, ставленні до Батьківщини – України;
- готовність захищати слабших, турбуватися про молодших;
- шляхетне ставлення до дівчини, жінки, бабусі;
- непохитна вірність ідеалам, принципам народної моралі, духовності (правдивість і справедливість, працьовитість і скромність тощо);

- відстоювання повної свободи і незалежності особистості, народу, держави;
- турбота про розвиток національних традицій, звичаїв і обрядів, бережливе ставлення до рідної природи, землі;
- прагнення робити пожертвування на будівництво храмів, навчальних – виховних і культурних закладів;
- цілеспрямований розвиток власних фізичних і духовних сил, волі, можливостей свого організму;
- уміння скрізь і всюди поступати благородно, шляхетно, виявляти інші чесноти;
- готовність боротися до загибелі за волю, віру, честь і славу України;
- нехтування небезпекою, коли справа торкається життя друзів, побратимів, Матері –України;
- ненависть до ворогів, прагнення звільнити рідний край від чужих зайд – завойовників;
- героїзм, подвижництво у праці і в бою;
- глибоке милосердя, чуйне ставлення до інших людей, вміння ділити з ними радість і горе.

Наші педагоги переконані, що відродження української національної системи виховання, її окремих ланок, вітчизняних здобутків, ідей аж ніяк не означає повернення назад, у минулі історичні часи. Відроджуємо національну систему виховання не лише для того, щоб відновити кращі здобутки минулого, а й для того, щоб наснажити її сучасним науковим змістом, міцно стати на адекватній природі, духу і культурно –історичному досвіді нашого народу, шляхи розвитку вітчизняної освіти, виховання і педагогіки, які ведуть незалежну Україну до світових вимог цивілізації.

Уроки народознавства, зустрічі з учасниками визвольних змагань, конкурси стрілецької повстанської пісні, вечорниці, спільне колядування з односельчанами на старий Новий рік, колективне відвідування храму Божого в урочисті релігійні свята, різноманітні виставки допомагають нам уникнути, деформації природних почуттів любові до матері та батька, бабусі та дідуся, пошани до старших, девальвації совісті, доброти, правдивості, гідності, честі та інших основ народної моралі.

В пам'яті кожної дитини, кожного мостищанина залишилась акція по залученню населення до християнської віри, яка пройшла по багатьох містах і селах нашого краю. Діти вивчили літературний монтаж про Матінку Божу, з яким виступили у храмі, а потім урочиста процесія попрямувала до школи. Були всі учні, їхні батьки,

бабусі, дідусі. Кілька днів школярі тричі на день молилися на Вервичці. Велику допомогу нам надав отець Володимир Пітулей, забезпечуючи нас літературою, хрестиками, образами, вервичками. А потім постало питання, як відправити Пречисту Діву до крайньої хати села. Іти мовчки? Ні! Ця урочиста подія повинна мати свою музику. А яку? І тоді ми звернулися до бабусь, які знали безліч пісень про Матінку Божу.

Сонячного недільного ранку урочиста процесія вирушила до оселі д. Миколи Мельника. Яких чудових пісень наслухались діти. Жінки співали про Приснодіву, а по щоках котилися сльози радості, що поруч дріботять онучата і вільно підспівують пісню. Слава Богу, що минули ті часи, коли діти йшли до церкви крадькома!

Члени літературного гуртка «Джерельце» у 1996 році провели перше свято села Мостище, де розповіли про його історію. Тоді почалися пошуки творчості письменника Ореста Авдиківського, на слід якого навела нас «УЛЕ». Була посвячена меморіальна дошка, але якась підла людина зняла її задля своєї власної наживи.

Під час підготовки до ювілею Ореста Арсеновича Авдиківського був зібраний цікавий літературний матеріал, який дав можливість створити літературно – мистецьку світлицю «Криниця Підгір'я», де зібрано матеріал про Олеся Бабія, Марка Боеслава, уродженця нашого села священника і поета Степана Рисея, подвижників просвітницької ниви Василя та Михайла Сеніків, взагалі про літературу Калущини. З давніх періодичних видань зібрано поезії, поему «Завірюха», новели Авдиківського. Могла б вийти збірка, але бракує коштів. Мені приємно відзначити, що районний відділ освіти високо оцінив мою працю сільської вчительки, присвоївши звання лауреата премії імені Констянтини Малицької. Мрію про той час, щоб у нашому селі була збудована нова школа, щоб молоде покоління мостищан повернулось зі своїми діточками до отчого порогу, прикрашало своє сел. Своїми невтомними руками. А у приміщенні школи, столітній ювілей якої святкуємо цього, 2002 року, буде створено музей рідного села, адже у нас є про кого і про що розповісти, аби тільки було бажання та ентузіазм. Зберегти пам'ять про минуле наш святий обов'язок.

У 2002 році на шкільному подвір'ї за творчим задумом Михайла Тимчишина і при фінансовій підтримці Володимира Пукіша постав пам'ятник, приурочений 100 – літньому ювілею школи і присвячений всім її вчителям і учням. До школи на ювілей з'їхалися її випускники, серед яких відомі в Україні люди, було багато подарунків, в тому числі набір комп'ютерної техніки від районної влади іменні годинники окремим вчителям –пенсіонерам від Київського міського голови Олександра Омельченка. Надійшло чимало вітань, серед яких телеграма від Юрія Костенка - лідера УНП.

190 –річчя з дня народження Пророка нашої нації –Тараса Шевченка, дуєт Тимчишин–Пукіш задумав у рідній школі закарбувати назавжди, створивши «Куток

свідомого українця», де за допомогою художніх засобів розкривається історія України, дивосвіт Шевченкового мистецтва і слова, чародійство барв, могутність образу та думки, проникнення в історію і в мудрість римлян: « Не для школи вчимося, а для життя вчимося» І закріпачена волелюбна душа нашого Тараса, і його разюча бунтівна сила «Борітеся –поборете», а не покірна сльоза страдника чи улеслива посмішка завжди сущого пристосуванця.

З нагоди сторіччя школи педколектив за сумлінну працю, значний внесок у справу навчання, національного виховання учнівської молоді нагороджений грамотою управління освіти і науки Івано –Франківської обласної держадміністрації.

Головною метою нашої школи в 2003 -2004 н.р. є формування всебічно розвинутої особистості, готової до конкретного вибору свого місця в житті, зі свідомою громадянською позицією. Саме вирішенню цієї проблеми було підпорядковано весь навчально-виховний процес . І результат не забарився. Якщо минулого року в олімпіадах з навчальних предметів наша невеличка школа посідала 13-е місце, то цього року -3. Отже, кожен з учителів вдало визначив власну мету своєї педагогічної діяльності і намагався її реалізувати. Підтримка кожної дитини на уроці, розвиток її природних здібностей, збагачення її духовного світу, створення на уроці умов для саморегуляції особистості учня в усіх видах діяльності, які сприяють її духовному та інтелектуальному розвитку, - це далеко не все, на що акцентує свою увагу наш вчитель. Тому з 98 учнів школи 8 таких, що посіли призові місця в предметних олімпіадах: Булавинець Любов, Сорохтей Андрій (англ..мова)- вч. Яковина З.Я., Матуляк Віталій (біологія) - вч.

Лисак Галина (географія) - вч. Бобко Н.С., Бораковська Наталія (укр.. мова, англ..мова) -вч. Баран Б.Б., Яковина З.Я.Учениця 3 кл. Пукіш Марія (вч. Михайлюк М.М.) взяла участь у ІІ етапі конкурсу знавців української мови імені П.Яцика і посіла 1 місце її однокласник Веселовський А. теж завоював 1 місце у щорічній олімпіаді з трудового навчання.

Вчитель укр. мови та літератури Баран Б.Б. здобула 3 місце у конкурсі методичних розробок уроків „Несу дітям слово Кобзаря", який проводився райметодкабінетом у рамках святкування Шевченкових роковин. А її учениця Довбуш Надія (8кл.) взяла участь у міськрайонному конкурсі „На крилах слова", організованому училищем культури і теж зайняла 3 місце. Надійка ще й вміла рукодільниця. її вишивка **була** високо відзначена організатором районного конкурсу „Об'єдналося, брати мої" в номінації „Образотворче мистецтво та трудове навчання".

Вчитель фізичного виховання Пуків М.М. - в минулому теж учень нашої школи - виховує в учнів позитивне ставлення, інтерес до занять фізичними вправами, формує в учнів переконання в необхідності фізичного самовдосконалення. І, як результат – цьогорічний випускник Станіславів Василь виборов у змаганнях з легкої атлетики 2 місце у районі і 3 місце в області.

Не забувають наші вчителі і про пісню. Вони є активними учасниками районного вчительського хору. Ансамбль вчителів (кер. Гамкало Н.П.) брав участь у районному та обласному огляді художньої самодіяльності.

Складний процес виховання здійснюється за допомогою різноманітних форм роботи, вибір яких залежить від змісту та завдань виховної роботи, вікових особливостей дітей. Це психолого-педагогічні спостереження, анкетування, бесіди, виховні години, диспути.

Уже традиційними в школі стали відкриті виховні години. Проводяться вони не формально, а творчо. Ні для кого не є таємницею, що будь-яка діяльність вимагає від людини певних природних здібностей, які не завжди розкриваються під час навчального процесу. Заслужують уваги такі виховні заходи: „Що край - то звичай, що сторона - то новина”(8кл., класний керівник Яковина З.Я.), „Український віночок”(7кл., кл. керівник Бобко Н.С.), вечір пам'яті В.Івасюка (бкл., кл. керівник Баран Б.Б.), „Ніщо не забуто, ніхто не забутий” (9кл., кл. керівник Прокопів С.В.) Класні керівники вміло, досить вдало поєднують вміння учнів, їх акторські здібності, вподобання і можливості кожного, підпорядковують темі - і тому відкриті виховні години у будь-якому класі - це в першу чергу, відкриття для вчителів-глядачів.

В лютому на базі нашої школи було проведено районний семінар вчителів початкових класів і куцове методоб'єднання вчителів укр. мови.

Проведені творчі уроки у 3 кл. (Михайлюк М.М.), у 9 кл. (Баран Б.Б.), виховний захід вч. Яковина Л.М., Матус Н.П.) засвідчили, що педколектив, використовуючи різноманітні форми, методи й прийоми роботи з школярами, забезпечує досягнення даного результату - певних меж розумового розвитку і моральних якостей особистості.

У 2004-2005 н.р. педколектив працював над проблемою „формування і розвиток свідомої особистості з громадською позицією, готової до конкурентного вибору свого місця в житті”. Дану проблему колектив вирішував шляхом удосконалення методів, прийомів, новітніх форм і засобів навчання на уроках і в позаурочний час.

Учні школи є постійними учасниками районних олімпіад, районних та обласних конкурсів художньої самодіяльності. Приємно відзначити, що у 2003-2004 н. р. Школа зайняла 3 загальнокомандне місце у II етапі, а в минулому році - 2. Велика заслуга в цьому вчителів біології та географії Бобко Н. С, Яковини З. Я., Баран Б. Б., Тимчишина М. Д. А учениця 8 класу Лисак Г. гідно представила район на обласних олімпіадах з географії та біології (зайняла призові місця).

Вся методична робота в школі була спрямована на підвищення творчої активності вчителя, удосконалення його педмайстерності. В школі практикувалися різні форми цієї роботи: творчі звіти вчителів, які атестувалися, ярмарок педагогічних ідей і технологій, проведено предметні тижні з іноземної мови (Яковина З. Я.), екології (Бобко Н. С.), правознавства та історії (Прокопів С. В.). Вчитель української мови та літератури Баран Б. Б. брала участь в районному конкурсі „Вчитель року - 2005”.

В школі працювали два методичні об'єднання: класних керівників (кер. Гамкало Н. П.) та вчителів початкових класів (кер. Михайлюк М. М.), які на своїх засіданнях заслуховували найбільш актуальні проблеми активізації розумових процесів оволодіння навчальними навичками, обговорювались новинки періодики, було відвідано ряд уроків та заходів.

Виховна робота педагогічного колективу була спрямована на формування і розвиток високо інтелектуальної, свідомої особистості з громадянською позицією, готової до конкурентного вибору свого місця в житті. Педагог-організатор, класні керівники приділяли значну увагу профілактиці правопорушень і шкідливих звичок учнів, було створено раду профілактики правопорушень та наркопост розроблено відповідні заходи, розвивають в дітей прагнення бути свідомим громадянином, патріотом України, виховують любов до рідної землі, прагнення своєю працею примножувати здобутки свого народу.

Завдяки бібліотекарю школи (Демедюк М. В.) поживавилась організаційна робота щодо впорядкування бібліотечного фонду, залучення учнів до читання літератури. Організовано виставки-огляди літератури, ведеться краєзнавча картотека. У рамках Тижня книги було придбано в бібліотеку нові твори сучасної класики.

Під керівництвом вчителів школярі ведуть історичну пошукову роботу, зібрано матеріал з історії села, свідчення очевидців про сьогодення (папки та розгортки „ Жителі села - учасники Помаранчевої революції*”).

Методична декада „Розвиток пізнавальної діяльності школяра засобами уроку" не лише стимулювала педагогічну активність вчителя, ознайомила його з досягненнями сучасної науки, але й дозволить використати набуті знання у роботі з сильнішими учнями. Всі педагоги школи взяли активну участь в педагогічній виставці „План - конспект відкритого уроку , бібліотекарем Демедюк М.В. оформлено виставку методичної літератури з даної проблеми.

Хоча в школі щороку зменшується к-сть учнів , ми - активні учасники I і II етапу Всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін. У 2003-04 н. р та 2004 -05 н. р посіли третє місце, а цьогоріч - 2.

Велика заслуга в цьому вчителів біології та географії Бобко Н. С, історії та правознавство Прокопів С.В. Саме їх учні Лисак Галина та Веселовська Марія блискуче захищали честь району в Івано - Франківську.

Підвищення свого фахового рівня вчителі здійснювали шляхом самоосвіти, брали активну участь в кущових, районних, обласних семінарах. Згідно з річним планом роботи школи курси підвищення кваліфікації при Івано - Франківському ІПОПП пройшло четверо вчителів (Баран Б.Б., Демедюк М.В., Матус Н.П , Прокопів С.В.)

На базі школи в березні було проведено районний семінар вчителів обслуговуючої праці (вч. Демедюк М.В.) Для уроку вчителька дібрала такі засоби і методи навчання, форми організації навчально - пізнавальної діяльності учнів, за допомогою яких досить повно реалізувала навчальний матеріал. Участь в цьому дійстві жителями села , відомої майстрині Пукіш Анастасії, допомогла досягнути поставленої мети Обидва уроки , представлені Марією Василівною, отримали схвальні відгуки не лише дирекції школи, колег по фаху, а й інспектора управління освіти.

Впродовж 2005 - 2006 н.р. у школі працювали такі гуртки: мовно - літературний

(кер. Баран Б.Б), спортивний (кер. Височан І.В.), „У світі прекрасного" (кер. Шацька О.В.), "Умілі руки" (кер. Демедюк М.В), вокальний (кер. Замчало І.В), технічного моделювання (кер. Федорів М.М.). Робота їх спланована, однак результатів цієї праці видно не у всіх. З приходом нового вчителя фізичної культури спортмасова робота після деякої перерви поживалась, а неформальними гуртківцями стали ледь не всі учні школи.

З метою активізації національно- духовного та військово- патріотичного виховання молоді, з метою формування здорового способу життя школа включилась у військово - спортивну патріотичну гру „Сокіл"

Щороку наша школа є учасником різних конкурсів і змагань. Так кл. керівник 9 класу Бобко Н.С. взяла участь у районному конкурсі на кращу розробку виховного заходу про йод. У конкурсі знавців рідної мови ім. П. Яцика цьогоріч переможців немає. Але робота Веселовської М(8кл.) була внесена журі конкурсу „Об'єднаймо ,брати мої" до десятки кращих в номінації українська література.

Однак поза увагою класних керівників залишились конкурси малюнків і творчих робіт на тему: "Людина і ліс", „ Дзвони Чорнобиля", „Вірю в майбутнє твоє , Україно! "Із запланованих 6 предметних тижнів було проведено лише Тиждень історії та Тиждень книги. Не всі класні керівники провели відкриті виховні години, які вже традиційно вважаються звітом кожного класу і кл. керівника зокрема. Дати проведення окремих виховних заходів не узгоджувались з дирекцією школи , вчителі не дотримувались вказівок, вміщених у річному плані. Незаперечною є істина: сім'я - це середовище, в якому формується особистість дитини, зароджується прийняття чи неприйняття нею інших людей, оточення, довкілля, самої себе, врешті - решт. Саме в сім'ї дитина набирається досвіду родинного життя, вчиться жити у колективі, де все взаємопов'язано, де кожний має своє коло обов'язків. Тому наступні три роки педколектив працюватиме над проблемою "Партнерство школи і сім'ї в ім'я дитини". Важливим педагогічним аспектом реалізації проблеми вчителі вважають виховну взаємодію школи і сім'ї у процесі виховання і навчання учнів. А вирішуватимуть її шляхом :

виховної взаємодії сім'ї і школи як системи спільних творчих справ батьків і дітей;

формування в учнів власного знаннєвого і культурного потенціалу, розвиненої системи моральних і духовних цінностей

підвищення ролі учнівського самоврядування у зміцненні дисципліни і порядку;

удосконалення дидактично-методичного забезпечення навчально-виховного процесу; координації взаємин між вчителями, учнями та батьками. - виховання в кожній дитини почуття власної національної гідності.

Навчально-виховний процес у 2007-2008 навчальному році у Мостищанській ЗОШ-II ступенів організований з метою забезпечення оптимальних умов фізичного, інтелектуального, психологічного і соціального становлення особистості школярів, досягнення ними рівня навчальних досягнень, що відповідає потенційним можливостям учнів із врахуванням їхніх пізнавальних інтересів і здібностей.

Робота педколективу школи була спрямована на становлення особистості дитини, сприяння гармонізації і гуманізації стосунків між учнями і педагогами, школою і родиною. Школа працює над створенням системи роботи розв'язання науково-методичних проблем. Кожна проблема вивчається ґрунтовно, протягом декількох навчальних років. Так проблему

Партнерство школи і сім'ї в ім'я дитини» колектив школи почав опрацьовувати з 2006-2007 навчального року і працюватиме над нею до 2010 року Під час роботи педколектив зустрівся із певними труднощами, для подолання яких довелося шукати власні оптимальні шляхи.

Виховна робота навчально-виховного закладу спрямована на досягнення головної мети: формування, гармонійно розвиненого, творчо-мислячого громадянина України; формування покоління, що змогло б стати гордістю нашої нації.

Комісія дисципліни і порядку проводила рейди-перевірки наявності шкільної форми, тримання учнями правил поведінки, Підсумки чергування підбиваються на щотижневій лінійці, здійснюється контроль за відвідуванням учнями школи (облік ведеться класними керівниками в журналі, черговим вчителем в спеціальному журналі);

Щомісяця проводились дні правових знань, які проходять за окремим планом, розробленим педагогом - організатором та кл. керівниками, затверджений радою профілактики правопорушень.

На базі нашої школи відбувся районний семінар шкільних бібліотекарів(Демедюк М.В.)

Таким чином, можна з впевненістю сказати, що Мостищанська ЗОШ-II ст. забезпечує

- створення сприятливих умов для розвитку здібностей і обдарувань молоді;
- формування освіченої, творчої особистості;
- становлення фізичного і морального здоров'я дитини;
- відтворення і розвиток культури та духовності.

На 1 вересня 2008/09 навч.р. в школі налічувалось 8 класів. У них навчалось 62 учні. Протягом року вибуло 3 учні (2 учні - 2 класу і 1 учень- 8 класу). У зв'язку з цим з наступного року 2 клас переходить на індивідуальне навчання. протягом

року в школі працювало 16 вчителів, з них педагог-організатор, 0,5 ставки бібліотекар, 0, 5 ст. заст. директора та обслуговуючий персонал (4 чоловік).

Зусилля педколективу були направлені на реалізацію проблеми „Партнерство сім'ї та школи в ім'я дитини». На базі школи працює два методичних об'єднання вчителів (початкових класів та класних керівників). Цей навчальний рік трохи не схожий на інші, оскільки відсутній випускний 9 клас.

На початку навчального року був сформований батьківський комітет, як громадський орган, який тісно співпрацював з дирекцією та педагогами школи. Зокрема, хочеться подякувати батькам: Пукіш Мирославі Миколаївні, Витвицькій Марії Дмитрівні, Кащій Оксані Василівні, Яковині Руслані Миколаївні, Тринчук Лесі Богданівні, Петрині Оксані Степанівні, Яковині Ірині Ігорівні, сім'ї Атаманчуків, Федорів Надії Іванівні, які допомогли на високому рівні провести районний семінар заступників директорів з навчально-виховної роботи, який відбувся на базі нашої школи та отримав схвальні відгуки в районі. Також відбувся міжшкільний семінар вчителів української мови, який також був позитивно оцінений вчителями району.

Вчителі нашої школи Баран Богдана Богданівна (вчитель української мови та літератури) та Яковина Зоряна Ярославівна (вчитель англ. мови) приймали участь в конкурсі „Учитель року 2009”, захищаючи честь району в обласному етапі конкурсу. Це велике досягнення, враховуючи те, що всього район представляло 5 учасників.

В школі працюють гуртки: „Юні журналісти” (кер. Баран Б.Б., випускають газету „Памолодь”), вокальний (кер. Гамкало Н.П.), „Умілі руки” (кер. Демедюк М.В.), комп. грамота (Демедюк М.В.), „Юні олімпійці” (кер. Романишин М.М.), де учні мають можливість збагачувати свої знання, вміння та навички в тому чи іншому напрямку діяльності.

Учні нашої школи брали участь у I-му та II –му етапах Всеукраїнських олімпіад з базових предметів. І якщо говорити про співвідношення кількості дітей школи і досягненнями, то вони досить хороші. Так, з англ. мови учень 8 класу Тринчук Віталій посів II м. у II етапі (вчит. Яковина З.Я.), з географії – учень 7 кл. Пукіш Тетяна зайняла III м. (вчит. Бобко Н.С.), з трудового навч. Кащій Тетяна (4 кл.), Височан Михайло (5 кл.), Пукіш Олег (4 кл.) зайняли IV місце (вч. Щербій О.Р.), з математики учень 7 кл. Пукіш Тетяна була VI (вч. Мостова М.М.) З укр. мови на конкурсі Яцика 6 місце, учень 8 кл. Пукіш Дмитро – 6 м. з історії (вч. Прокопів С.В.)

Наші учні увійшли в 10-ку кращих з 20-ти шкіл району I-II ст.

Початкова ланка теж добре дебютувала: Кащій Тетяна, учениця 4 класу, на конкурсі Яцика зайняла 5 місце, на олімпіаді учнів початк. кл. з укр. мови – 5 місце, Витвицька Юлій, уч. 4 кл., зайняла III м. з математики.

Є непогані досягнення і з фізичної культури, не дивлячись на незадовільну базу. Коваль Іванна (7 кл.) чемпіон району з кросу, команда посіла IV м. з настільного тенісу, а Пукіш Марія зайняла III м. з наст. тенісу, у травні під час змагань з футболу команда зайняла III м.

Вже традиційно щороку класні керівники проводять відкриті виховні години за участю вчителів, учнів, батьків та гостей. Так, яскраво пройшов виховний захід, присвячений 20 річниці виводу Радянських військ з Афганістану, за участю учасника бойових дій уроженця села Данила Ігоря(кл.кер. Демедюк М.В.)

Виховний захід „Там, де вулиця широка” у 3 кл. (вчит.Яковина Л.М.), „Шкідливі звички „ у 8 кл. (вчит.Яковина З.Я.), „Тарасові шляхи” в 4 кл. (вчит.Михайлюк М.М.), „Багатство родини – здоров’ядитини” у 1 класі (вчит.Паньків М.М.)

Традиційними є лінійки з профілактики правопорушень, які проводяться в 3-тю середу місяця. На них учні дізнаються про закони і права школярів, обов’язки, правила поведінки в громадських місцях, культурних закладах, вдома та інше. Хочу відзначити і подякувати класним керівникам класів за їхню змістовну підготовку. Думаю, що вони сприяють тому, що в нашій школі немає жодного учня, який би знаходився на обліку в міліції.

В квітні місяці був організований культпохід в ПК „Юність” для перегляду учнями 1-4 кл. казки „Дармоїди”, 5-8 кл. – вистави „Сватання на Гончарівці” (Коломийського драмтеатру). Дирекцією школи було вирішено питання безкоштовного проїзду дітей.

Крім того, двоє кращих учнів школи, а саме Пукіш Тарас (голова учкому) та Пукіш Тетяна (уч. 7 кл.) відвідали туристично-спортивний комплекс „Буковель”, де мали змогу ще раз подивитись на красу наших Карпат та взяти уроки гірськолижного спорту.

Підвищили свою кваліфікацію і вчителі школи. Так цього року Михайлюк Марії Михайлівні було присвоєно кваліфікаційну категорію „вчитель вищої категорії”, а Паньків Мар’яні Мирославівні - „спеціаліст II категорії”.

У школі проводились тиждень іноземної мови у початкових класах (Яковина З.Я.), тиждень музики (Гамкало Н.П.), тиждень книги (бібл. Демедюк М.В.) та багато інших розважальних свят, тематичних лінійок та виступів під керівництвом класних керівників та педагога-організатора. Ансамбль вчителів школи брав участь в районному та обласному оглядах конкурсу художньої самодіяльності. Учні школи є учасниками зразкового танцювального ансамблю.

Окремо щиро подяку від дирекції, вчительського колективу та учнів школи висловлюю сім’ї Атаманчуків за значну матеріальну допомогу школі (пошиття штор, установка інтернету та абонплата за цей навч. рік);

Витвицькій Марії Дмитрівні за подарунки до свята Миколая та нашим спонсорам ТзОВ „Карпатнафтохім”, ДП „Калуська ТЕЦ”, Кушлику О.Д.(виділив кошти на придбання магнітоли – 500 грн.), сільській раді , відділу освіти КРДА.

Школо! Мати наша рідна! Скільки років минуло, скільки вітрів перевіяло, які грози прошуміли , а ти все живою і юною стоїш у серці твоїх випускників, оповита, немов серпанком любов'ю і ніжністю.

Школо! Ми ніколи не забудемо, що ти навчила нас, наперекір усьому, палкіше за все любити неньку Україну. Ти розповіла нам про її героїчних синів і дочок, які полягли в бою за волю і незалежність свого народу.

Школо! Ми любимо тебе за те, що ти в холодні осінні та зимові дні зігрівала наші посинілі від холоду рученята. Обступивши пічку, тулячись одне до одного, дрижачи від холоду, раділи, що і сьогодні прийшли до тебе, що чоботята і ходачата ще тримаються, а в торбинці є ще й кусочок чорного, але такого смачного хліба, яким ділилися з кожним.

За все спасибі тобі, школо –матір!

